

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddelček: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti: zavodil: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Napadi avstrijskega tiska

Lakonska izjava, s katero je avstrijska vlada potrdila prejem predstavk držav Male antante, dokazuje, da se dunajski uradni krogi še niso odučili nekdanje svoje »vzvišenosti« nad drugimi narodi Podunavja. Države Male antante niso storile drugega, kakor da so opozorile avstrijsko vlado na njeno kršitev senžermenske pogodbe in sklepa sveta DN z dne 17. aprila 1935. Kot sopodpisnice omenjene pogodbe in kot članice ženevskega društva so za ta korak imele polno in neokrnjeno pravico. V Dunaju pa je prišel tako kratak odgovor, kakor da so še vedno v veljavi oni časi, ko je Ballhausplatz smel omalovaževati Bukarešto in Beograd in ko je Pragi itak komandiral.

Odgovor avstrijske vlade je redkobeseden in se v ničemer ne dotika bistva stvari, marveč samo naglašja, da je bil sklep zveznega sveta temeljito in dobro premišljen. Tem bolj zgovoren pa je avstrijski tisk, ki je spravljen na dan vse mogoče argumente, da ž njimi zabriše osnovno točko: kršitev mednarodnih dogovorov in iz njih izvirajočih pravnih obvez. Zanimivo je pri tem dejstvo, da se avstrijska argumentacija krije točko za točko z dokazovanjem, ki ga Nemčija navaja v opravičilo svojega postopka z dne 7. marca t. l. Tudi tu je obilo govora o okrnjeni suverenosti in o osnovnih pravicah države, da si ustvari lastno obrambno vojsko. Le o osnovnih dolžnostih, da mora vsaka država izpolnjevati prevzete mednarodne obveznosti, ne najdemo v avstrijskih listih niti besede. Pri tem vrli sosedje obilo jadikujejo o zmanjšani in osiromašeni Avstriji, pozabljajoč, da si je nekdanja velika in bogata Avstrija izvolila ravno pot vojne kot edino možni način za rešitev nekaterih problemov, ki so ji rastli čez glavo. Bilo je odvisno samo od Dunaja, da si izbere poljuben način rešitve, in Dunaj se je odločil za vojno, računajoč, da mu bo na ta način najlažje odbrzati svojo pozicijo, oziroma celo raztegniti svojo oblast. Vojna pa je odločila drugače in dunajski voditelji so igro izgubili na vsej črti.

Iz raznih člankov avstrijskega tiska odmeva občutek, da Mala antanta ne pozna dovoljno sedanje položaja v tem delu Evrope; iz tega občutka prav neprikrito izhaja zanašanje na močnejšega zaščitnika. Tudi današnja Avstrija, kakor ona iz l. 1914., prisluskuje očividno pobudam iz tujine, kar pa njene odgovornosti seveda ne more zmanjšati.

Pri tej priliki bi radi Avstriji z zelo prozornimi nameni vnesli razdor v enotno postopanje treh protestirajočih držav. Dokazovati skušajo, da se Českoslovaška baje ni iz prepiranja udeležila protestne akcije in da k protestu silila le ostali dve državi Male antante. Seveda pa se niti en list ne spomni na to, da je Avstrija z uvedbo splošne vojaške dolžnosti pogazila svečano obljubo, s katero so avstrijski Nemci med plebiscitom agitali pri koroških Slovencih in mnoge narodno ne populomna zavedne tudi pridobili. Bila je to obljuba, da Avstrija nikoli ne bo imela vojaške dolžnosti in da Slovencem ne bo treba služiti vojaškega roka, kakor bi ga morali v Jugoslaviji.

Ako sedaj avstrijski Nemci skušajo skriti pravi značaj svojega ukrepa s tem, da označujejo splošno vojaško dolžnost kot sredstvo za rešitev brezposelnosti, je to početje takisto neiskreno, kakor ako zagotavljajo, da bo njihova nova armada le orodje za obrambo miru in institucij za razširjenje avstrijskega patriotizma. Dunajski listi so nadalje tako neprevidno ali predrzni, da očitajo naši državi, da trpi identistične manifestacije v prid koroškim Slovencem. Naši javnosti pa je znano, da se avstrijska znanost uradno bavi s tem, kako bi odtrgala od Jugoslavije slovensko ozemlje. Graška univerza ima kar posebno stolico za ta predmet in ne mine leto, da nas ne preseneti s kakim novim dokazom, da je vsa Slovenija »nemško narodno ozemlje« ali vsaj »nemško kulturno področje« in da je zato treba mejo revidirati, seveda tako, da bi bili vsi Slovenci deležni one blagodat dunajske pravčnosti, ki uničuje našo manjšino na Koroškem.

Zopet drugi avstrijski listi so se čisto po nepotrebnem dotaknili ne samo senžermenske pogodbe, marveč govore tudi o Versajski, Trianonski in Neuillyju tedaj o vseh onih pogodbah, zoper katere ruje revizionizem, odkar obstaja. V isti sapi pa listi zopet ne pozabijo zahtevati, da Avstriji ne gre za revizijo, ko vendar očitno pišejo v tonu, ki kliče na pomoč vse revizioniste Evrope.

V ostalem se Avstriji zvesti učenci svojih mojstrov, kati tudi njihovi listi govore o določitih mednarodnih pogodbah kot o papirnatih argumentih, na katere se Dunaju ni treba ozirati niti toliko, da bi nanje odgovorili. To miselnost svet že davno pozna, ne more pa se trditi, da bi se bila ta doktrina obnesla. Če se danes sliši jadikovanje in javkanje, je

Francija predlaga evropsko unijo

V zvezi z odgovorom na nemško spomenico je Francija predložila obsežne predloge, ki naj enkrat za vselej odstranijo nasprotstva med narodi

Zeneva, 8. aprila. w. Francoska delegacija je danes dopoldne objavila na angleško vlado naslovljeno spomenico. ki je bila izročena tudi belgijski in italijanski vladi in ki vsebuje pripombe francoske vlade k nemški spomenici. ki jo je 1. aprila nemški poslanik Ribbentrop izročil angleškemu zunanjemu ministru. ter mirovni načrt. ki je bil izročen zastopnikom treh lokarnskih držav. ki vsebuje naziranje francoske vlade glede učititve evropskega mira.

Spomenica francoske vlade, ki predstavlja odgovor na nemško spomenico od 31. marca. vsebuje v bistvu naslednja obrazloženja:

Po enostranski kršitvi določb versajske mirovne pogodbe in v Lokarnu sklenjenega porenskega pakta sledi demilitariziranega porenskega pasu bi bila francoska vlada pravico vzpostaviti pravno stanje ter kaznovati sovražni čin, ki ga predstavlja nemška iniciativa. Da prihrani Evropi riziko novih zapletljivost, se je Francija odrekla uporabi te pravice ter si prizadevala urediti spor z mirnimi sredstvi.

Posebne važnosti je, da bi se Nemčija nedvoumno izjavila o tem, da ne bo zgradila nobenih utrd in določenem pasu ali pa vsaj omejila gradnjo utrd. Nemški mirov-

ni predlogi so docela nezadovoljivi. zlasti, ker se ne raztezajo na sklepe dogovorov o medsebojni pomoči. Samo dvostranske nenapadalne pogodbe ne pomenijo novih garancij, ki jih vsebuje že Briand-Kelloggov pakt o prepovedi vsake napadalne vojne. V ostalem se Francija nikoli ni mogla strinjati s tem, da bi se taka varnostna jamstva nanašala samo na zapadno Evropo. Zakaj hoče Nemčija izključiti Rusijo od takih garancij, čeprav je ob priliki konferenice v Stresi izjavila, da je pripravljena skleniti s to državo nenapadalno pogodbo?

Kar se tiče povratka Nemčije v DN, imajo ostale članice DN pravico zahtevati, da da Nemčija v smislu določb pakta DN potrebna jamstva o tem, da bo v bodoče točno izpolnjevala mednarodne obveznosti. Francoska spomenica nastopa dalje proti nemški mu predlogu, da bi se morebitne kršitve nameravanih nenapadalnih pogodb predložile posebnemu razsodišču.

Francoski predlogi za mir v Evropi

Od francoske vlade objavljeni mirovni načrt, ki obstoja iz 25 členov, predstavlja

v svojem bistvu zopetno oživiljenje in nadaljnji razvoj pred leti od Brianda sestavljenega načrta glede evropske unije. Načrt stremi po izvedbi kolektivne varnosti, medsebojne vojaške pomoči, razorožitve ter gospodarskega in finančnega sodelovanja narodov v interesu njihovega blagostanja in mira. Načrt temelji na podlagi enakopravnosti in neodvisnosti vseh držav in na spoštovanju prevzetih mednarodnih obveznosti. Dejansko obstoječa neenakopravnost narodov naj bi se izenačila z medsebojno pomočjo v primeru kršitve mednarodnega zakona. Sodelovanje držav bi se izvedlo na podlagi regionalnih pogodb v evropskem okviru. Ta organizacija bi se izročila evropski komisiji, ki bi se ustvarila v okviru DN. Vsaka država naj bi se obvezala spoštovati teritorialne statute članov Unije. Prošnja za izpremembo teh statutih bi se mogla predložiti šele po 25 letih. Vsaka kršitev mednarodnih obveznosti bi imela za posledico sankcije in to do uporabe vojaške sile.

Da bi se dosegla izpolnitev teh obveznosti, bi države dale evropski komisiji ali DN stalno gotovo vojaške pomorske in letalske sile.

Izvedbo prevzetih pogodbenih obvezno-

sti bi organizirala evropska komisija v področnostih z ustvaritvijo permanentne kontrole. Izvedla bi se obširna razorožitev. Bodoče oboroževanje vsake posamezne države bi določala evropska komisija z dvotretjinsko večino. Vse med evropskimi državami že obstoječe pogodbe ter bodoče pogodbe gospodarskega kakor tudi političnega značaja, se morajo predložiti v odobritev evropski komisiji, ki bo o njih odločila z dvotretjinsko večino.

Gospodarsko sodelovanje naj bi se izboljšalo z racionalno organizacijo izmenjave blaga, z razširitvijo prodajnih trgov in s carinskimi unijami. Dalje naj se v smislu določb konvencijskega načrta glede skupne gospodarske akcije iz leta 1931 ustvari jamstva proti zlorabi sistema zaščitne carine in proti neupravičenemu vmešavanju držav v gospodarske razmere drugih držav. Denarništvo in kredit naj se organizirata v evropskem okviru.

Kar se tiče kolonij, zaštopa Francija stališče, da ne sme priti do izpremembe v politični suverenosti posameznih kolonij, temveč naj se izgradi gospodarska enakopravnost vseh evropskih držav na dotičnih ozemljih in sodelovanje na polju kredita. Vlak pristop k temu mirovnemu načrtu je mogoč le tedaj, ako je dotična država tudi članica DN, vendar pa naj se ta načrt izvede tudi tedaj, ako se ena ali druga država ne bi mogla pridružiti evropski uniji.

Sestanek trinajstih

Preiskava o italijanskih napadih s strupenimi plini in abesinskih zverinstvih

Zeneva, 8. aprila. k. Za zasedanje odbora trinajstih, ki se je pričelo danes, je v Zenevi izredno veliko zanimanje, ker mora sedaj pasti odločitev o nadaljnji akciji Društva narodov proti Italiji zaradi njenega napada na Abesinijo.

Današnje dopoldansko sejo je predsednik Madariaga otvoril z daljšim poročilom o svoji akciji za odločitev postopka za pričetek mirovnih pogajanj med Italijo in Abesinijo in o protestu abesinske vlade proti uporabljanju strupenih plinov, s katerimi so napadala italijanska letala abesinsko civilno prebivalstvo. V prvem delu poročila je govoril zlasti o izmenjavi diplomatskih pism z italijanskim zunanjim ministrom, ki je pristalo na to, da določi svojega zastopnika za nadaljnje razgovore. Drugi del Madariagovega poročila o italijanskih napadih na abesinsko civilno prebivalstvo je porabil angleški zunanji minister Eden za povod, da je v obširnih izjavah govoril o metodah, ki se jih italijanska vojska poslužuje v borbi proti Abesincem in o italijanskih brezobzirnih napadih na inozemske misije Rdečega križa v abesinski vojski. Eden je odločno obsojil uporabo strupenih plinov. Tudi Italija, je dejal, je podpisala tozadevno konvencijo ter prevzela obveznost, da ne bo v nobenih okoliščinah rabila kakršnihkoli kemičnih vojnih sredstev.

Francoski zunanji minister Flandin se je načelno izrazil za Edenov predlog, naj bi se zaradi italijanskih napadov na ambulantne Rdečega križa uvedla posebna preiskava, zahteval pa je, da se ta preiskava razširi tudi na Abesinijo, ker je na osnovi italijanskih poročil znano, da so tudi Abesinci napadli inozemske ambulante Rdečega križa v Abesiniji ter da so izrabljali znake Rdečega križa za maskiranje svojih vojaških odredov.

Končno so se sporazumeli, naj se vpraša mednarodni Rdeči križ v Zenevi, ali je dobil o omenjenih abesinskih in italijanskih pritožbah točne informacije.

Nato je bila seja odročena na popoldne.

Ultimat Italiji

Zeneva, 8. aprila. o. V tukajšnjih krogih so se danes razširile vesti, da je prišlo med Francijo in Anglijo po daljših diplomatskih pripravah do sporazuma o novem pozivu Italiji. Odbor trinajstih naj bi poslal Italiji posebno noto, v kateri bi jo pozval, naj na kasneje v 10 dneh ustavi sovražnosti v Abesiniji. Italija bi morala na to noto odgovoriti v roku treh dni. Če bi to zahtevo odklonila, naj bi se takoj sestala sankcijski odbor in sklenil skrajno postopek sankcij proti Italiji.

Posvetovanje diplomatov Male antante in Balkanske zveze

Zeneva, 8. aprila. g. Pri posvetovanjih odbora trinajstih je države Male antante zastopal rumunski zunanji minister Titulescu. Balkanske zvezo pa turški poslanik v Parizu. Bej Saud. Diplomatski zastopniki teh držav so se v Zenevi posvetovali o vseh vprašanjih, ki se tičejo interesov Male antante in Balkanske zveze. Zdi se, da namestila turška vlada predložiti vprašanje Dardanel DN že ob priliki majskega zasedanja sveta. Precejšnje zanimanje vlada v Zenevi tudi za dogodke v srednji Evropi. zlasti o avstrijskem zakonu glede uvedbe splošne vojaške dolžnosti. Titulescu je o

tem vprašanju že razpravljal z državniki v Londonu in Parizu. Menijo, da so se vlade Male antante odločile predložiti to vprašanje na majskem zasedanju. V mednarodnih političnih krogih presoja to stvar zelo optimistično in menijo, da ni izključen direkten sporazum med dunajsko vlado in vladami držav Male antante.

Konferenca lokarnskih držav

London, 8. aprila. o. V zvezi z odhodom lorda Halifaxa v Zenevo zatrjujejo dobro poučeni krogi, da bodo razgovori lokarnskih držav v Zenevi zgolj splošnega značaja. Zanimanje države bodo same izmenjale svoja naziranja o splošnem mednarodnem položaju, ne da bi se spuščale v kake sklepe. Osnovo razgovorov bo vsekakor tvoril francoski odgovor na nemško spomenico, ki je bil danes dostavljen vsem lokarnskim državam ter tajništvu Društva narodov.

Hitlerjev diplomatski emisar Ribbentrop se še vedno mudi v Londonu, čeprav je svojo mislijo pri angleški vladi že dovršil. V angleških uradnih krogih je njegovo nadaljnje bivanje v Londonu povzročilo precejšnje nezadovoljstvo, ker je imel celo vrsto razgovorov s posameznimi angleškimi politikami, ki jih je skušal pridobiti za Nemčijo in njene predloge. Tudi v listih so se že pojavili protesti proti tej Ribbentropovi propagandni akciji. Ribbentrop se je nato odpravil, da bo zato jutri odpoval nazaj v Berlin.

Italija rezervirana

Rim, 8. aprila. AA. V rimskih političnih krogih izjavljajo, da bodo italijanski zastopniki na konferenci držav-podpisnice lokarnske pogodbe, ki se bo sestala v Zenevi v petek, zavzeli stališče čuječne rezerviranosti.

Obiski Nj. Vel. kraljice Marije

Beograd, 8. aprila. p. Nj. Vel. kraljica Marija je danes v spremstvu lady Astor, soproge znanega angleškega lorda Astorja, posetila razne prosvetne in humanitarne ustanove v Beogradu. Zgleda se, da je na II. ženski realni gimnaziji, v osrednjem zavodu za zaščito mater in dece, v materskem otroškem vrtcu. Viskoka gosta so povsod prisrčno sprejeli. Nj. Vel. kraljica se je zanimala za delovanje teh ustanov in za njihove finančne razmere ter izrazila svoje zadovoljstvo nad uspešnim delovanjem.

Nadškof dr. Bauer nevarno obolel

Zagreb, 8. aprila. AA. Ob 11. dopoldne so v nadškofijskem dvorcu izdali tole koročilo o zdravstvenem stanju nadškofa dr. Bauera:

»Prevzvišeni gospod nadškof dr. Antje Bauer je obolel 3. marca na bronhopneumoniji. Po pordnevnem zboljanju je danes nastopil recidiv. Temperatura znaša 39,8, bitje žile 92. — Dr. Dulmović in dr. Lohert.

Mussolinijev odgovor Ženevi

Italija nima povoda, da bi sprejela predloge, ki niso v skladu z njenimi zmagami

Rim, 8. aprila. o. V palači Viminale je bila danes izredna seja ministrskega sveta, ki je bila sklicana samo zato, da bi mogel Mussolini istočasno, ko se je sestel odbor trinajstih v Zenevi, avtentično pojasniti stališče Italije v abesinskem problemu.

Po uradnem komuniqueji je imel Mussolini na seji daljši govor, v katerem je med drugim izjavil:

Najnovejše zmage italijanske vojske v vzhodni Afriki, zlasti pa velika zmaga nad negušovo vojsko, ki so jo vezbali, oborožili in vodili evropski strokovnjaki, so v veliki meri približale Italijo cilju, ki ni bil nič drugega, kakor obramba italijanskih interesov. Italija se je morala po dolgem obstavljanju odločiti za vojaško akcijo ter izvesti delno mobilizacijo svoje vojske potem, ko je proglasil abesinski cesar splošno mobilizacijo in ko je začela Abesinija zelo resno ogrožati italijansko kolonialno posest v vzhodni Afriki. Ministrski svet izreka tudi pri tej priliki marsikaj Badogliju in vsem njegovim sotrudnikom ter vsem vojakom, ki se vojskujejo na abesinskih bojiščih, ponovno svojo zahvalo in svoje priznanje za dosežene uspehe, ki so tem važnejši, ker bodo enkrat za vselej zagotovili varnost italijanskih kolonij. Na ozemlju, ki so ga zasedle italijanske čete, prebivalstvo navdušeno pozdravlja italijansko vojsko, ker je prišlo do prepiranja, da bo pod Italijo našlo močno zaščito. Prebivalstvo se mirno vrača k svojemu vsakdanjemu poslu in je hvaležno Italiji, da ga je osvobodila izpod tiranstva abesinskih vladodržcev.

Italija je odgovorila na poziv odbora trinajstih, pri tem pa moramo naglasiti, da so italijanske čete v vzhodni Afriki v polni pripravljenosti in na moralni višini, ki ne dopušča nobenega dvoma, da so sposobne še novih junaštev. Tudi v Italiji sami se pripravajo za okrepitev narodne in državne obrambe vrše v pospešenem tempu. Po seboj se Italija omeniti letalsko industrijo in delavstvo ki je spravilo proizvodnjo na maksimum, ki pa se še od tedna do tedna stopnjuje. Borba proti sankcijam se na daljše z vedno večjim uspehom. V takih okoliščinah Italija nima povoda, da bi sprejela predloge, ki niti od daleč niso v skladu z italijanskimi zmagami, zahtevami in interesi.

Te izjave smatrajo v političnih krogih splošno za odgovor Mussolinija na ženevske mirovne posredovalne predloge. V Rimu ne pričakujejo nobene rešitve in sploh nobenih konkretnih sklepov odbora trinajstih. Zanje Edenove izjave, ki se je ponovno zavzel za takojšnjo prekinitev sovražnosti v Abesiniji in mirovna pogajanja, so izjavile v rimskih krogih veliko nerazpoloženje, ker vidijo v tem dokaz, da hoče Anglija osporiti italijanske vojaške zmage v Rimu so prepričani, da bodo italijanske čete še pred nastopom glavne deževne dobe zasedle Adis Abebo in zato Italija sploh odreka odboru trinajstih pravico, da bi razpravljal o abesinskem vprašanju, zlasti pa ne o abesinskih pritožbah.

Vojaška obveznost za letalsko službo

Na seji vlade je bila sprejeta cela vrsta zakonskih ukrepov, med drugimi tudi zakonski dekret o ustanovitvi posebnega kolonialnega zadržišnega podjetja s subvencijo države in finančnim sodelovanjem večjih denarnih zavodov. Zelo važen je zakonski načrt o splošni vojaški obveznosti v letalski službi. Dosele so se sprejemali v letalsko službo le prostovoljci, sedaj pa se uvajajo splošni nabori za vojaške letalce.

Tajna mirovna pogajanja že v teku ?

Rim, 8. aprila. o. V tukajšnjih dobro poučenih diplomatskih krogih zatrjujejo z vsoto gotovostjo, da je odpor Italije proti ženevskemu posredovanju za sklenitev miru v Abesiniji le navidezen in proračunan za »domačo porabo«, da pred italijansko javnostjo opravičijo velike žrtve, ki jih mora doprinositi za afriško vojno. V resnici je Italija že stopila v neposredne stike z Abesinijo ter se že nekaj dni vrše preliminarne mirovne pogajanja v največji tajnosti. Abesinski cesar je že izgubil vsako upanje v pomoč in podporo Ženeve in pričakuje zaradi tega Italijani, da se bo šel ali prebval. Italija bi rada čim prej in brez posredovanja Društva narodov likvidirala abesinski spor, pri čemer računa, da bo neguš mnogo prej pristal na italijanske zahteve, če ne bo več imel za seboj Ženeve. Italija bi mogla na ta način do skrajnosti izkoristiti svojo vojaško zmago, obenem pa postaviti Društvo narodov pred izvršeno dejstvo ter se moralno rehabilitirati.

Neguš se bo zatekel pod angleško varstvo

Pariz, 8. aprila. o. Matine objavlja poročilo svojega poročevalca v Adis Abebi, ki priznava, da je doživel abesinska vojska hud poraz. Po informacijah dopisnika razmišlja o abesinski prestolnici o tem, da bi se abesinski cesar z ostanom svoje vojske zatekel na angleško ozemlje v Sudanu ter prošil za angleško zaščito. Na ta način bi se mogel izogniti neposrednim pogajanjem s Italijo in bi jo prisilil, da se pogaja o sklenitvi miru pod okriljem Društva narodov. V Parizu mislijo, da abesinski cesar tega načrta ni skoval na lastno pest.

Italija in Egipt

Kairo, 8. aprila. b. Ministrski predsednik Nubas peša je novinarjem izjavil, da so pogajanja zaradi zavarovanja egiptskih interesov ob Tanskem jezeru in izvornih Modrega Nila uspešno zaključena. Italijanska vlada kljub eventualni okupaciji odnosno kljub mandatu nad ozemljem okrog jezera in Modrega Nila v ničemer ne bo škodovala egiptskim interesom.

Italijanski podtajnik Surveh je na drugi strani izjavil egiptskemu odpravniku poslov v Rimu, da Italija ne namerava nič sedaj niti kdaj v bodočnosti izvršiti kakor osvojitve ali kolonizacije v Egiptu. Skupne meje med Libijo in Egiptom ne smejo povzročati nobenega vznemirjenja ter je Italija pripravljena skleniti z Egiptom dogovor, ki bo jamčil za ohranitev skupnih mej ter prijateljske politike, ki jo je vedno vodila in jo bo tudi v bodoče zaledovala.

Prvi prezident Španije Zamora odstavljen

Levičarska večina španskega parlamenta je nepričakovano odstavila prezidenta republike Zamoro, češ da je protiustavno razpustil bivši parlament

Madrid, 8. aprila. O. Na snočni seji cortesov je prišlo na pobudo ljudske fronte nenadoma do popolnega prekreta v notranjem političnem razvoju v Španiji. Pod pretezo, da je prvi predsednik španske republike Alcala Zamora neupravičeno razpustil prejšnji parlament, so cortesji z absolutno večino glasov v smislu čl. 84 španske ustave Zamoro odstavili kot predsednika republike. Njegov začasni naslednik je na podlagi ustave postal predsednik cortesov, Martinez Barrios, v 6 tednih pa se morajo izvršiti nove predsedniške volitve.

Odnosaj med konservativnim predsednikom Zamoro, ki so mu očitali, da je podpiral desničarske politične skupine in sedanjo marksistično vladno, ki je prišla na oblast po poslednjih parlamentarnih volitvah, so bili v zadnjem času veliko bolj napeti. Predsednik republike Zamora in ministriški predsednik Azana sta občevala tudi poslovno celo le s posredovanjem prezidentovega kabinetnega šefa.

Resolucija, ki obsoja razpust parlamenta

Na včerajšnji seji cortesov je socialistični poslanec Prieto nepričakovano predlagal naj cortesji sprejmejo naslednjo resolucijo, ki so jo že pred pričetkom seje postavili in vložili pri predsedstvu nekateri poslanci:

Podpisani narodni poslanci žele, da se zagotovi pri vseh državnih ustanovah

republike ohranjanje in obramba državnih interesov. Zato predlagajo, naj parlament izjavi, da ni obstojala potreba, da se 7. januarja 1936 razpusti parlament.

V svrhu sporazuma o tem predlogu je bila seja nato prekinjena.

Debata in eksodus desnice

Ko je predsednik Martinez Barrios ponovno otvoril, je pozval vse prisotne, naj ostanejo mirni in disciplinirani. Pozornost je vzbudila okolščina, da članov vlade, ki so bili ob otvoritvi seje prisotni, sedaj ni bilo več na ministrskih klopih, zaradi česar se je smatralo, da vlada nima interesa ne posredno, ne neposredno, da bi posegla v razpravo o tem vprašanju. Podrobna debata o predlogu je trajala pet ur. Zastopniki leve so se odločno zavzemali za predlog, nasprotno pa so govorniki desničarskih skupin mirno, toda prav tako odločno nastopili proti njemu. Posebej je bivši ministriški predsednik Gil Robies naglašal, da bi sklep o odstavitvi predsednika republike pomenil uničenje republikanske demokracije.

Ko so desničarske skupine opazile, da levica vendarle trdno vztraja pri svojem sklepu, so tik pred glasovanjem demonstrativno zapustile dvorano. Iz dvorane so odšli poslanci monarhistične in tradicionalistične stranke, dalje stranke katoliške koalicije in neodvisni poslanci.

238 : 5 za odstavitev Zamore

Na poziv predsednika Martinez Barrios se je nato takoj vršilo glasovanje. Prisotnih je bilo 244 narodnih poslancev. Za predlog je glasovalo 238, proti njemu 5, predsednik poslanske zbornice Martinez Barrios pa se je vzdržal glasovanja. Cortesi so tako z znatnim številom glasov preko absolutne večine sklenili odstavitev predsednika republike in so v celoti zadostili tudi formalnim določbam ustave, ki pravijo, da sme parlament z večino glasov odstaviti predsednika republike, če neupravičeno razpusti cortesje in razpiše nove volitve.

Takoj po glasovanju, ki je bilo sprejeto z viharnimi manifestacijami za marksistično Španijo, je predsednik poslanske zbornice odredil tajniku, da prečita člen 74 ustave, ki določa, da ima v primeru, da predsednik republike poda ostavko na svoj položaj, da je kakorkoli oviran izvrševati svoje posle, da umre, ali da ga parlament v smislu ustave odstavi, predsednika republike zamenjati predsednik cortesov, predsednika cortesov pa za ta čas prvi podpredsednik cortesov. Predsednik cortesov ima kot začasni predsednik republike prevzeti predsedniške posle do izvolitve novega predsednika.

Prisega začasnega novega prezidenta

Takoj nato je predsednik cortesov Martinez Barrios kot začasni predsednik republike prisegel na ustavo, nakar je bila seja ponovno prekinjena.

Zamora vzel na znanje sklep parlamenta

V tretji jo je otvoril podpredsednik Hymenes de Asua, ki je prečital akt, v katerem je bilo podano poročilo da je dosednji predsednik Zamora sprejel na znanje sklep parlamenta. Predsednik Zamora je poseben deputaciji poslancev, ki so bili med tem pri njem, da mu sporoče sklep cortesov o njegovi odstavitvi, izjavil, da ni nobene odredbe ustave, ki bi ga prisilila, da osebno sprejme na znanje svojo odstavitev. Zahteval je, naj mu dostavi prepis zapisnika te seje s točno navedbo razmerja glasov. Kakor se zatrjuje, se namerava Zamora pritožiti proti sklepu parlamenta na ustavno sodišče. V ostalem je sprejel vest o svoji odstavitvi zelo razburjeno in je naglasil, da se je vedno trudil služiti republikli.

Končno je bil parlament odgođen do 15. aprila.

Volitev novega prezidenta v 6 tednih

V smislu ustave se imajo sedaj v 6 tednih vršiti splošne volitve 73 zastopnikov naroda, ki bodo na to skupno z narodnimi poslanci izvolili novega predsednika.

Zaradi spremembe v predsedstvu republike je vlada Azane dala barosa ostavko. Začasni predsednik Martinez Barrios je izjavil, da uživa vlada njegovo popolno zaupanje in je zato dosedanjega ministriškega predsednika prosil, naj ostane še na dan v njegovem mestu. Kakor vse kaže bo Azana vendarle izvršil rekonstrukcijo svojega kabineta, ki bo dobil značaj volilne vlade.

Kdo bo naslednik ?

Madrid, 8. aprila. AA. O priliki odstavitve Alcala Zamore izražajo levičarski listi zadovoljstvo nad stališčem, ki ga je zavzela parlamentarna večina, centruška in desničarski listi so pa nezadovoljni in sicer bolj zaradi postopka, po katerem se je izglasovala odstavitev v parlamentu, kakor zaradi odstavitve same.

Zelo verjetno je, da bo ustavno sodišče zavrnilo pritožbo predsednika republike Zamore. O njegovem nasledniku pravijo v političnih krogih, da bi bile priložne napovedi pred izvolitvijo 73 delegatov, ki bodo s poslanci vred izvolili novega predsednika. Zanimivo je, da se v javnosti imenujejo tri-

je kandidati in sicer Sanchez Roman, prvak nacionalno republikanske stranke, predsednik poslanske zbornice in začasni predsednik republike Martinez Barrios ki pripada republikanski zvezi, in Besteiro, zmerni socialist.

Alcala Zamora

Nepričakovano od parlamenta odstavljeno prvi predsednik španske republike, Niceto Alcala Zamora, je star sedaj 70 let in je po rodu iz Andaluzije. Po vseučiliškem študiju se je posvetil advokaturi in se politično pridružil liberalni monarhistični stranki. V parlament je bil prvič izvoljen leta 1900 in je kot sijajen in pameten govornik kmalu postal zaupnik vodje liberalne stranke gošta Romanonesa, v čegar vladah je bil dvakrat vojni minister. Med svetovno vojno je prišlo med obema voditeljema do hudega nasprotstva. Romanones je bil namreč za to, da se Španija pridruži antanti, Zamora pa je zahteval brezpogojno nevtralnost.

V času diktature generala Primo de Rivery je bil Zamora neprestano preganjan. V hudem političnem boju je bil tudi proti Berenguerjevi vladi. V jeseni 1930 se je Zamora končno pridružil republikancem in postal vodja njihove stranke. Kot tak je še pred ponesrečenim decembrskim prevratom 1930 objavil kot »predsednik španske republike« manifest, v katerem je pozival narod k uničenju monarhije. Po zadržitvi upora so Zamoro in ostale voditelje republikancev zaprli na 23. marca 1931 obsodili zaradi veleizdaje na 6 mesecev zapor. Nenavadno mila obsodba je že tedaj jasno pokazala slabost vlade namram početju revolucionarjev.

Odločen udarec monarhiji so zadale končno znane občinske volitve 14. aprila 1931, pri katerih so dobili protimonarhisti tričetrtinsko večino in je bila proglašena republika. Kralj je zapustil Španijo, nakar je Zamora 15. aprila 1931 sestavil provizorično vlado.

Prva republikanska vlada je sicer takoj zadela na velike težave. Komunisti so imeli prevelik vpliv in položaj so poslabšala še separatistična stremjenja Katalonije. Kljub temu je izrekel parlament 31. julija 1931 Zamoro zaupnico z ogromno večino. Zaradi ekstremno radikalnega gibanja proti cerkvi, ki je zahtevalo odpravo katoliške vere kot državne vere ter razlastitev in razpust verskih redov, je postavil Zamora 12. oktobra 1931 v parlamentu vprašanje zaupnice. Ker pa je zbornica kljub temu sprejela imenovane zakone, je podal Zamora dva dni kasneje demisijsko vlado in je novo vlado sestavil po tem vojni minister Azana.

V novembru 1931 je vlada Azane ponudila Zamoro predsedstvo republike, katero je tudi sprejel.

Izpuščen narodni poslanec

Beograd, 8. aprila. p. Kakor je bilo že objavljeno, je beogradska policija pred par dnevi izročila vse preiskovalne spise in aretirane narodne poslance v zvezi s streljanjem v narodni skupščini državemu sodišču za zaščito države. Sodišče je sedaj po pregledu spisov začelo zasliševati osumljene narodne poslance. Danes je bil zaslišan narodni poslanec Mihajlo Djurović. Po zaslišanju je bil posl. Djurović izpuščen, kazensko postopanje proti njemu pa ustavljeno, ker je sodišče ugotovilo, da ni povoda za postopanje po zakonu o zaščiti države. Z veliko napetostjo pričakuje sedaj v javnosti odločitev sodišča glede usode ostalih desetih aretiranih narodnih poslancev.

Rumunski izletniki v Dalmaciji

Split, 8. aprila. o. Davi je prispele semkaj večja skupina rumunskih izletnikov. Med njimi je tudi aktivni minister Constantinescu, predsednik liberalne stranke Bratianu ter več generalov in kulturnih delavcev. V Splitu ostanejo dva dni, nato pa odpotujejo v Dubrovnik, kjer nameravajo ostati preko velikonočnih praznikov.

Beležke

Slavnoteen banket na banovini

Po »Vremenu in »Slovencu« posnemamo: V torek zvečer je priredil ban dr. Natlačen slavnostno večerjo v čast predsednika vlade dr. Stojadinovića in njegove ge. so. proge. Na večerjo, ki se je vršila v slavnostni dvorani banske palače, so bili povabljeni številni odlični pristaši JRZ iz Ljubljane in okolice. Med drugimi so bili navzoči pomočnik bana dr. Stanko Majcen, banovinski tajnik JRZ dr. Franc Kulovec, župan dr. Juro Adlešić, glavni urednik »Slovenca« dr. Ahčin, predsednik apelacijskega sodišča dr. Golia, industrialec Avsenek in drugi.

V svoji napitnici je ban dal izraza navdušenju Slovencev nad obiskom predsednika vlade in je poudarjal, da se g. predsednik nahaja v krogu gostov med svojimi ljudmi. Oči vse Slovenije so uprte vanj in slovenske množice ga gledajo s spoštovanjem, ljubeznijo in zaupanjem. Predsednik dr. Stojadinović je odgovoril, da se v Sloveniji vedno zelo dobro počuti. Posebno vesel je družbe prijateljev, s katerimi že več let deli dobro in zlo. Iz skupne borbe je vstala nova doba, ki bo prinesla vsemu jugoslovanskemu narodu boljše in lepše dni. Zeli, da bi Slovenci ohranili njegovo vlado v lepem spominu.

Po banketu je ostal dr. Stojadinović, kakor poroča »Slovenec«, v intimnem razgovoru s prisotnimi, pri čemer je kazal občudovanja vredno poznavanje razmer in oseb ter ponovno poudarjal svojo veliko željo, da se čim prej zopet vrne v Slovenijo, v kateri ni vasi in ne gozda, ki bi jih ne poznal in ne ljubil.

Narodno in državno edinstvo v Zagrebu

JRZ je priredila te dni več sestankov v Beogradu, ki se jih je udeležil tudi zastopnik zagrebške organizacije JRZ dr. Potušek. V svojih pozdravnih govorih je izjavil tudi tole: »Vi tu v Beogradu ne razpravljate o čemer se na žalost pri nas v Zagrebu še vedno razpravlja. Vi ste že na čistem o tem, da je narodno in državno edinstvo izven vsake razprave. Ne poslušajte raznih govorov, ki prihajajo iz Zagreba. Ni Zagreb tako razkrojen dasi je v njem dosti destruktivnih življenj, ker Zagreb in njegovi poštejni meščani ne mislijo tako, kakor misli zagrebška ulica. Verujem, da se bliža čas, ko bodo Hrvati lahko svobodno izbirali osebe, ki jih bodo zastopale, in verjemite mi, da bodo izvolili one, ki sprejemajo državno in narodno edinstvo.«

Minister dr. Rogić o šestojanuarski politiki

Na sestanku JRZ v hotelu »Bristol« v Beogradu je govoril tudi minister za telesno vzgojo dr. Josip Rogić, ki je izvajal med drugim:

»Politika se nam, da hočemo baje uničiti vse uspehe 6. januarja in da hočemo v naših masah ustvariti prepričanje, da je vse ono, kar je ustvaril 6. januar, bilo za državo škodljivo in zlo. Toda ne smemo pozabiti na to, da je bil 6. januar nujno potreben državni akt, da se država reši onega holnega partizanstva. Pa še eno: ne smemo istovetiti režimov, ki smo jih imeli po 6. januarju, z idejo 6. januarja.«

Komu naj ljudstvo še veruje?

»Slovenski jug« organ akademske omladine JRZ, v zadnji številki obračunava tudi s pristaši glavnega odbora bivše radikalne stranke. Očita jim, da so sestavili program JRZ, osnovali to stranko in na vse strani zatrjevali svojo dobro voljo. »Ljudstvo jim je verovalo, ker je še živela njihova stara reputacija. Med tem ko se so zavoljo neke male stvari, samo zaradi osebnih neuspehov in ker niso mogli vsi sesti takoj na ministrske stolčke, razšli s svojimi stari prijatelji. In ne samo to. Zapustili so svoj stari program ter se obrnili za sto osemdeset stopinj. Tako poskušajo danes sodelovati z onimi, od katerih so se do včeraj diametralno razlikovali v gledanju na osnovna narodna in državna vprašanja. Federalizem in unitarizem sta antipoda ter ju ni mogoče spraviti pod isto streho. Kaj naj mislimo sedaj o teh politiki. Ali so postali v zadnjih šestih letih res tako željni vladanja, da danes gaziyo osnovno linije svoje politike? Komu naj ljudstvo po vsem tem veruje ter mu sledi?«

Kar je pri tem obračunavanju mladih ljudi s politiki, katere so do včeraj dvigali v oblake, interesantno je njihova vna ma za unitarizem. Morda se pa »Slovenec« loti tega problema in svojo neobljubo mladino podučiti, da je na krivi poti.

Interesantne občinske volitve

Tudi v Srbiji se ponekde vršijo zanimivimi rezultati. Tako n. pr. poroča včerajšnje »Vreme«, da so pri volitvah v občini Kopljari pri Arandjelovcu bile postavljene tri liste: prva združene opozicije, druga JNS in tretja JRZ. Lista združene opozicije je dobila 168 glasov, lista JNS 152, lista JRZ pa 52 glasov. Občina Kopljari leži v oraškem srezu, ki predstavlja središče srbske Šumadije.

Iz Italije izgnan angleški novinar

Te dni je prejel rimski dopisnik angleškega socialističnega lista »Daily Herald«, Giovanni Giglio, odlok italijanskega notranjega ministarstva, da je izgnan iz Italije. Zapustiti mora Italijo v treh dneh. Giglio je bil že enkrat izgnan iz Italije in sicer nekaj mesecev po nastopu fašistične vlade. Pozneje je bil odlok o njegovem izgnanstvu preklican.

Novi podpredsednik beogradske občine

Beograd, 8. aprila p. Za podpredsednika beogradske občine je bil imenovan odvetnik dr. Dragoljub Todorović.

Z abesinskih bojišč

Italijanske čete nadaljujejo prodiranje južno od Ašangijskega jezera

Amba Alagi, 8. aprila. Čete tretjega nacionalnega armadnega zbora nadaljujejo prodiranje proti jugu. Lahke kolone so že prispele v bližino Koba, dočim je več bataljonov askarov prispele na eni izmed obeh sporednih cest južno od Ašangijskega jezera že 30 km daleč. V bližini Koba so se italijanske čete spopadle z abesinskimi ter jim prizadele hude izgube. Domače plemo Azebo Gala zasleduje bežeče Abe, since ter jih razganja.

Italijansko vojno poročilo

Rim, 8. aprila. AA. Propagandno ministrstvo je objavilo naslednje poročilo z bojišča št. 179:

Ob cesti v Desie napadajo uporniki plemena Gala, ki se je z orožjem dvignilo proti Adis Abebi. Čete umikajočega se cesarja Haila Selasija in jim zadajajo težke izgube. V odsekih pri Gondarju in v Volkahtu se je predalo več uglednih poglavarjev. V vseh zasadenih krajih je obnovljeno normalno trgovsko in tržno življenje.

Nova mobilizacija v Abesiniji

Adis Abeba, 8. aprila. o. Neguš je izdal včeraj popoldne proglas, v katerem poziva vse za orožje sposobne moške, naj odidejo takoj na fronto na pomoč abesinski vojski v njenem odporu proti prodirajočemu sovražniku. Mobilizacijski proglas pravi navedeno, da se bo mogla Abesinija s

podporo vseh držav braniti proti napadalcu, ki ga je obsedba Društva narodov označila pred vsem svetom kot krivca.

Zopet bombardiranje Desija

Adis Abeba, 8. aprila. AA. Davi je eskadrila sedmih italijanskih letal bombardirala Desie. Letala so nato odletela proti Adis Abebi.

Žrtve bombardiranja Hararja

Adis Abeba, 8. aprila. Po došli informacijah je bilo pri zadnjem obstrlejevanju Hararja ubitih 120, ranjenih pa 113 ljudi.

Italijanske izgube

Rim, 8. aprila. k. Agencija Stefani je objavila naslednje uradno poročilo o izgubah v Afriki: V bojih na eritrejski fronti je padlo meseca marca 35 oficirjev, 23 podoficirjev, 170 vojakov in 82 milicnikov. Ranam so v bolnišnicah podlegli 1 oficir, 30 vojakov in 17 milicnikov, pogrešajo pa 26 milicnikov in 4 vojaške. Zaradi bolezni in nesreč je umrlo 7 oficirjev, 12 podoficirjev, 96 vojakov in 47 milicnikov. Od 1. januarja do 30. marca znašajo italijanske nacionalne izgube 1.622 moških.

Na obeh frontah je od začetka vojne do 30. marca padlo skupno 979 askarov in dubatov.

Razrešene občinske uprave

Ban dr. Natlačen je z odlokom, datiranim s 13. marcem, a dostavljenim dne 7. aprila sklicujoč se na § 129 zak. o občinah razrešil njihovih funkcij predsednika občine Vransko g. Josipa Laurica ter člane obč. uprave gg. Karla Košenino, Jožefa Kolarija, dr. Edvarda Šerka, Ferda Orožima in Ivana Pungartnika. Razrešena sta tudi obč. odbornika gg. Josip Kladičnik in Jakob Virjent. Vsi razrešeni so ugledni tržani ter jim je prebivalstvo občine kot dobrim gospodarjem izkazalo pri zadnjih rednih volitvah svoje zaupanje.

Dne 4. t. m. je dobil župan občine trg Mozirja g. Matija Gorčar odlok banske uprave, datiran z dnem 31. marca, da so razrešeni dolžnosti župan Matija Gorčar ter člani uprave gg. Josip Troger, Fran Celinšek in Ivan Miklavc. Tudi ta razrešitev se utemeljuje z izvršeno revizijo občinskega poslovanja in se sklicuje na § 129. zakona o občinah.

Z enako utemeljitvijo so razrešeni dolžnosti predsednik občine škofja vas pri Celju g. Josip Kožuh ter člani občinske uprave gg. Anton Prekoršek, Franc Kotnik, Martin Golec in Anton Gmajnar. Vsi navedeni so ugledni kmečki posestniki, ki so bili v težkih časih gospodarske krize in v dobi močne nezaposlenosti delavskih slojev te velike občine leta 1933. pri rednih občinskih volitvah izvoljeni na listi JNS.

Občina škofja vas je ena izmed največjih kmečko-delavskih občin celjskega sreza. Njeno prebivalstvo je bilo v zadnjih letih težko prizadeto vsled redukcij v industrijskih obratih in vsel pomanjkanja dela v sloveniji.

Zahvali se je ljubljanski prost g. Nadrah, ki je poudarjal, da sprejemajo odlikovanci odlikovanje kot zastopniki vseh slovenskih duhovnikov, ki v resnici zaslužijo, da jim izreče državna oblast svoje priznanje in jih odlikuje: vsak katoliški duhovnik, pa naj bo kjerkoli, stori namreč neizmerno veliko za blagor države, ker se neprestano bori zoper hudoobijo, greh in zločin ter preganja moralno zlo. »Mi katoliški duhovniki ljubimo Jugoslavijo, prosimo Boga za njo in smo pripravljeni vse svoje moči žrtvovati za to, da bi bila tako urejena in tako vladana, da bi mogli biti v njej zadovoljni in srečni vsi državljani, ki so blage volje. Ne poznamo pa mi katoliški duhovniki bizantinskega klečepazstva, in če bi prišla kdaj vlada, kar Bog odvrni, ki bi hotela zvezati katoliški cerkvi roke in noge, da bi ne mogla vršiti svojega božjega poslanstva, vlada, ki bi zapovedovala, kar Bog prepoveduje, bi bili tudi tako močni da bi s sv. Petrom izjavili: »Boga je treba bolj poslušati kot ljudje in tej izjavi primerno urediti tudi svoje delovanje. Pa tudi takrat bi delali v blagor države, ker ne more biti njej v prid, kar božji volji nasprotuje.«

Vprašanje odškodnine za zagrebške izgube

Zagreb, 8. aprila. o. Finančni odbor mestnega sveta je imel danes dopoldne sejo, na kateri je razpravljal o zahtevi zagrebških trgovcev in obrtnikov, katerih lokali so bili ob priliki zadnjih demonstracij ob priliki pogreba pokojnega Stjepana Javorja poškodovani. Njih zahteve znašajo okrog 334.000 Din. Firma Koždanov zahteva 124.000, kavarana »Corso« 100.000, bufet Bogdanović 48.000 Din, itd. Finančni odbor je ugotovil, da občina po nobenem zakonu ni dolžna nadoknaditi škode, nastale pri do demonstracij. Vendar se je postavil na stališče, naj mestne oblasti podprejo odškodnane na vseh merodajnih mestih, ki so po zakonu dolžna nadoknaditi škodo prizadetim trgovcem in obrtnikom.

gradbeno-stavbni stroki. Razrešeni občinski upravi se mora priznati, da je mnogo storila, da z javnim deli na cestah in pri regulaciji Hudine vsaj delno odpomore brezposelnosti. Ponavljajoče se povodnji zadnjih let, ki so v vročini zvezi z neurjenim odtokom Savinje, pa so povzročile ob potoku Hudinji veliko škode na poljskih kulturah, kar je nalagalo občinam mnogo truda in skrbi, da je mogla razdrti obrežja in nasipe vsaj za silo vzdrževati in za bodoče odvrniti najhujše.

Kakor nam iz vseh treh občin poročajo, bodo proti razrešitvi povsod vložene pritožbe na upravno sodišče. Do odločitve tega sodišča ostanejo razrešeni župani in člani občinskih uprav na svojih položajih.

Volitve na Dobrni

Z Dobrne pri Celju nam pišejo: Dne 29. marca so bile pri nas nove občinske volitve, ker je bil prejšnji občinski odbor razpuščen. Glasovalo je 53% vseh volilnih upravičencev. Vložena je bila samo ena lista, katere nosilec pa na zahtevo domačinov ni postal predsednik tukajšnje organizacije JRZ, dasi se je to za vsako ceno želelo in poskušalo. V časopisnih poročilih se lista sedaj seveda označuje kot lista JRZ. Pripominjamo le, da je Dobrna veliko banovinsko zdravilišče, ki nudi domačemu prebivalstvu vseh slojev zaslužek in obstoje. Ker velja še dosedanja občinska zakon, so bile občinske volitve prav tako javne, kakor volitve leta 1933. Čudno je, da kljub javnosti volitev ni bila udeležba večja.

Pogajanja v združeni opoziciji

Zagreb, 8. aprila. o. Včeraj in danes so se v stanovanju dr. Mačka vršila posvetovalna voditeljev obeh zagrebških skupin združene opozicije. Udeleževali so se jih poleg dr. Mačka še Večeslav Vidler, dr. Šutej, prof. Jelašić in še nekateri. Razpravljali so o rezultatih poslednjih beograjskih razgovorov g. Vilderja in dr. Šuteja z zastopniki srbskih opozicijskih strank in sprejeli tudi sklope o svoji nadaljnji taktiki. Med drugim so sklenili, naj se po veliki noči sestanejo v Zagrebu zastopniki vseh skupin izvenparlamentarne opozicije in naj se v to svrhu srbijanski delegati povabijo v Zagreb. Ob tej priliki bo voditeljem srbskega dela opozicije sporočen Mačkov odgovor na njihove predloge. Konferenca se bo vršila med 20. in 30. aprilom.

Nacionalni šahovski turnir v Novem Sadu

Novi Sad, 8. aprila o. Tanes so bile odigrane prekinjene in še neodigrane partije do 3. kola. Kostić in Pelikan sta remizirala. V partiji Frydman-Schreiber je Frydman boljši. Pire je 97. potezi premagal Tomovića. To je bila doslej najdaljša in zanimivejša partija na turnirju. Pire je žrtvoval za stolpa tri kmete ter je po ostril končal zmagal. König je premagal Nedeljkovića.

Simultanka dr. Aljehina v Osijeku

Osijek, 8. aprila o. Bivši svetovni šahovski mojster dr. Aljehin je snoči odigral v Osijeku simultanko proti 40 osijejskim šahistom. Simultanka je končala ob 2. jutru. Tri partije je Aljehin izgubil, 3 so končale remis, 34 partij pa je dobil.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, ponekod nevihte, vetrovno, hladno. V par dneh se bo zjasnilo. Dunajska vremenska napoved: Jutro v jasnih krajih nevarnost lahke snega, med njeno je oblačno vreme, temperatura se bo nekoliko dvignila, vendar pa bo še vedno hladno.

Naši kraji in ljudje

Velik uspeh naše pesmi

Trboveljski slavčki so na I. mednarodnem kongresu za glasbeno vzgojo v Pragi navdušili pestro mednarodno publiko

Praga, 6. aprila.

V časih splošnega nemira v Evropi je pravi čudež, da so se našli idealni možje, ki skušajo z etičnimi vrednotami, z muziko ljudi med seboj spraviti in jih priversti spet k humaniteti.

Že nekaj let slišimo besede o »aktiviranju« poslušalca, to je glasbenega laika priversti do tega, da opusti lažno ljubezen do muzike in da začne sam muzicirati. Muzika v tem primeru more na človeka značilno vplivati, ga more etično in socialno vzgajati. Slavn glasbeni pedagog Dalcrose je bil, ki je prvi v pravem antičnem smislu povedal, da sila, moč glasbene estetike prekorača, da človeku daje zraven užitek poslušanja in intelektualnega zadovoljenja tudi dar »sokolevanja«, dviganja instinktov, da ga more preobraziti duševno, duhovno in čustveno. Za naš čas je simptomatično, da se je moderni človek spomnil prastare tradicije starogrškega nauka o etosu ter ga začel iznova oživljati.

Da bi se ideja praktično uveljavila, so lani pod predsedstvom ministra dr. K. Krofca v Pragi ustanovili Društvo za glasbeno vzgojo. V kratkem času je društvo pričelo delovati ter v štirih sekcijah proučevati široki študijski material. Prva sekcija služi internacionalnim vezem. V njej zbirajo podatke o glasbeni vzgoji vseh inostranih držav. Druga sekcija se peča z glasbeno vzgojo v domačih šolah, od otroških vrtcev do univerz. Tretja se zanima za splošno ljudsko glasbeno naobrazbo, za glasbo v pevskih in telovadnih društvih, za ritmično gimnastiko, proučava vprašanja o privatnem glasbenem pouku, o radiofoniji, gramofonski glasbi, organizira glasbene prireditve v bolnišnicah, sirotišnicah, jetnišnicah, itd. Četrta sekcija je oddelek za novinarstvo in propagando.

Društvo za glasbeno vzgojo (Společnost pro hudební výchovu) je aranziralo od 4. do 9. t. m. prvi mednarodni kongres za glasbeno vzgojo pod častnim predsedstvom predsednika republike. Na kongresu referirajo o najrazličnejših glasbenih vprašanjih znameniti pedagogi tu in inozemstva, sodelujejo otroški in mladinski pevski zbori, nad 500 otrok iz Nizozemskega, Rumunije, Danske, Švice, Jugoslavije itd. ter dolga vrsta domačih, šolskih, pevskih in orkestralnih zborov. Delegete h kongresu so postale USA, Anglija, Japonska, sploh vse kulturne države razen Nemčije in Italije. Jugoslavijo uradno zastopa dr. Miloje Milojević, ki je danes na filozofski fakulteti predaval tudi o glasbeni vzgoji v Jugoslaviji, jaz sem ravno tam govoril o naših otroških in mladinskih zbora, Trboveljski slavček pa je pod vodstvom A. Šuligoja zapel vrsto tipičnih jugoslovenskih narodnih pesmi. Pred nami sta govorila o šolski glasbeni vzgoji zastopnika USA in Anglije, za nami pa so prišli švicarji s predavatelji in dekliranim pevskim zborom. Popoldne pridejo drugi na vrsto in tako se vrste prireditve za prireditelje, včasih kar vzporedno, sedaj v gledališču, sedaj na univerzi, pa spet v mestni biblioteki. Mi in Trboveljski slavček smo torej le barvast kamenček v obširnem in pestrem mozaiku celokupne kongresne prireditve, samo vzorec, ki naj pokaže stopnjo naše jugoslovanske šolske in splošne glasbene vzgoje.

Prišli smo iz Budjovca v soboto zjutraj v dežju in mrazu. Takoj so nas razkropili zastopniki SHV (Společnost pro hudební výchovu) po raznih prenočiščih in prehranjevalnicah. Za našega potnega maršala Draga Šupančiča ni baš lahka stvar, biti vsak trenutek zdaj n. pr. v Jugoslovanskem domu na Střešovicí pa skoro istočasno nekaj kilometrov od tam na neproprtni strani. Vidimo se skoro le na prireditvah in vsi skupaj le na teh, pri ka-

terih sodelujejo Slavčki. Že včeraj zjutraj se je zjamil, nastopil je občuten mraz, vendar je vse čilo in zdravo. Samo naštetim morem za enkrat prireditve, ki so se do danes vršile. Več o njih bom napisal doma. Takoj po našem prihodu je bila otvoritev glasbene razstave, ki je v zrcalni dvorani vseučilišča in v Narodni biblioteki. Popoldne ob pol 4 je bila slavnostna otvoritev kongresa s pozdravnimi govori v parlamentu. Zvečer ob 8. je priredila Češka filharmonija slavnostni koncert v Smetanovi dvorani. Pod vodstvom dirigenta Jeremida je izvajala Smetanov cikl »Má vlast«. Nato je bila recepcija in pozdravni večer, ki ga je priredil kongresni ston minister dr. Krofca. Mi smo šli spat, saj smo morali vstati zjutraj v Budjovci, čah že pred 4. uro.

Včeraj v nedeljo zjutraj je pod naslovom »Kako poje in igra naša mladina« nastopilo v Narodnem gledališču 12 šolskih pevskih in orkestralnih zborov iz vse republike, popoldne pa sta bila v Smetanovi dvorani dva koncerta zaporedoma ob 2. in ob 4., ki jih je za prako deco priredil češkoslovski rdeči križ. Poleg nizozemskih, rumunskih in švicarskih mladinskih pevskih zborov je pel prikrit tudi Trboveljski slavček. Postavil se je obokrat izmed vseh najbolj in imel aplavz, da mi se zdaj brni v ušesih. Istočasno so bili trije glasbeno-vzgojni referati na filozofski fakulteti Karlove univerze. Pa poslušajte bitu tu in tam! Zvečer je priredila »Přítomnost, združenje za sodobno glasbo,

Udeleženci mariborske železniške konference so se včeraj s popoldanskimi brzo vlakom odpravili iz Maribora. Popoldne so si ogledali prostore obmejnega kolodvora v prizidku ob poslopju glavnega kolodvora ter nekatere druge mestne zanimivosti. Na kolodvoru so se poslovlili od njih zastopniki mestne občine, železniških uradov, obmejne policije in carine. Napovedanega komunikacija ob zaključku konference ni bilo. Na sliki vidimo vse udeležence važne konference: v sredini sta vodja avstrijske delegacije dr. Scheidl in vodja jugoslovanske delegacije dr. Vučina

Zmaga nad Les Grandes Jorasses

Predavanje znamenitega nemškega planinca

Ljubljana, 8. aprila

Pod okriljem SPD se je snoči vršilo v dvorani Delavske zbornice predavanje, ki spada med redke kulturne dogodke v našem planinstvu: mladi Monakovčan Martin Maier, ki je s prijateljem Rudolfom Petersom v juniju lanskega leta premagal dotlej nedostopno steno gore Les Grandes Jorasses v sklopu Montblanca, je obiskal Ljubljano, da pred našim planinskim ljubiteljskim občinstvom orise enega največjih plezalnih uspehov tega stoletja. Številnim poslušalcem, ki so do kraja napolnili dvorano, je predavatelj predstavil tajnik SPD dr. Brilej, nato pa je mladi plezalec, ki mu je dan prav tako dar žive, nazorne besede, kakor izpričuje njegova zmaga nad steno izredno mero volje in poguma, ob-

v veliki dvorani Mestne biblioteke nadvse zanimiv otroški koncert, kjer so nam praški otroci in umetniki pokazali najmojše glasbeno-učne metode.

Danes zjutraj je bil že splošno omenjeni ognjeni nastop Slavčka na univerzi. Po oficijelnem referatu dr. Milojevića o naši jugoslovanski šolski glasbeni vzgoji in mojem referatu o mladinskih zbora, posebno še o Trboveljskem slavčku ter obrazložitvi programa, je Slavček zapel serijo slovenskih, srbskih in hrvatskih narodnih pesmi, ki so druga za drugo skoro do belega ognja užgale vso to mnogobrojno mednarodno publiko od hladnih Američanov in Angležev do kosoglednega Japonca. Čestitali so nam na vseh koncih in krajih. Po kosilu so jo Slavčki mahili v avtokarih na ogled Prage, jaz pa moram takoj spet na vseučilišče, da bom poslušal Nizozemce, Rumune — ti se tudi imenitno postavijo — ter Dance Ob 8. zvečer je v mestni biblioteki pod naslovom »Kako poje in igra mladina« v različnih zemljah monsterni koncert, kjer bodo poleg vseh inozemskih mladinskih pevskih zborov peli tudi Slavčki. Slišali jih boste lahko v radiu tudi doma. Jutri pa bodo peli menda kar trikrat v oddajni dvorani praške radiofonije. Jutri, torej v torek, je na programu poleg tega predavanja E. J. Dalcroseja o ritmični in glasbeni vzgoji, predavanje prof. A. Kave o glasbeni tvornosti dece, zvečer pa koncert Češke filharmonije za mladino še istočasno pa dve drugi glasbeni prireditvi v okviru kongresa. Kar tonemo v muziki! Za nas bo pa jutri zvečer vsaj za veliki teden končana, zakaj v mraku bomo zasedli naša dva pulmana in oddrli na Dunaj. Tam bomo čez dan trčila podplate po tlaku, zvečer bomo pa »odhlapovali« domov. V četrtek pridemo lahko celo k obedu, če nas boste malo počakali. Na svidenje!

— E.

Eckmeyer, a tudi njun napor je ostal zaman. Še najvišje sta se povzpela l. 1934. Haringer in Maierjev tovariš Peters, ki sta imela že blizu dve tretjini stene za seboj, ko ju je zaustavila silna nevihta s plazovi in viharjem in je Haringer svoj drzni podvig poplačal z življenjem. Nič boljše usode kakor njegovi predhodniki ni bil deležen sloviti Francos Charlet, ki je šestnajstkrat naskočil steno, a zmerom zaman.

Dne 20. junija lani se je odpravil Maier sam, da preišče možnosti vzpona. V noči na 27. junija pa sta bila s prijateljem Petersom po sedemurni naporni hoji že pod vznožjem stene, kjer sta prvič prenočila. O polnoči sta doživela čudovit prizor. Sredi stene je zagrnelo, med strahovitim hrdom in trščem je v dolino zdrvel ogromen plaz, ki je trgala velikanske skale in plasti in jih gnil po steni, da se je iskri kakor v močnem kovačnici. Naslednje jutro sta ob precej neugodnem vremenu začela prodirati v goro. Najprej sta premagala 250 m povsem zledenole strme stene, katere naklon je znašal povprečno 80

do 90 stopinj, nato premagala dva mogočna stolpa in spet 150 m visoko ledišče, naposled pa sta prišla na strm greben, ki ju je privedel do vrha. Vrh sam je povsem osekana. 100 m visoka gladka ploskev s previsi. Po trideseturni borbi, po eni noči, ki sta jo prebila sredi strmine, je bila stena premagana in lahko verjamejo predavateljevi besedi, da sta na vrhu zavriskala od radosti kakor še nikoli.

Slike, ki so spremljale Maierjevo pripoved, so zgornjoro dodate še, kar je predavatelj v svoji skromnosti zamočal. Opozorile so na stotine drobnih in velikih dejanj, ki so ostala priče brezmejnemu junštvu in samozatajevanju obeh plezalec, obenem pa so dokazale, da sta Maier in Peters hkratu mojstra fotografije. Danes se je ugledni Monakovčan odpeljal v Celje, kjer bo prav tako predaval, nato pa se vrne v Ljubljano, da odpotuje na Triglav, kjer hoče prebiti velikonočne praznike. Mimogrede bo obiskal tudi planiško skakalnice, po praznikih pa odpotuje v Dalmacijo in Sarajevo.

Trafikanti se pritožujejo...

Nekaj iskrenih besed o težavah, ki jih preživljata najbolj popularna stroka prodajalcev

Ljubljana, 8. aprila

Iz vrst organiziranih trafikantov, ki so zadnji čas v živahnem gibanju za obrambo interesov svojega stanu, smo prejeli zanimiv dopis, s katerim se tokrat ne obračajo na nadrejene instance temveč na občinstvo:

Človek, ki hiti za svojimi opravki in se po enkrat morda tudi trikrat na dan ustavi pri okencu svojega trafikanta, da si napolni dozo, najbrž ne ve, da trafike ne služi samo namenu, za katerega jih uporabljajo vzoren odjemalce. Lani smo videli v Ljubljani film »Mala trafika«, ki je vzbudil mnogo vedrega zanimanja v javnosti. Že ime prodajalne toka samo zveni nekam prijazno, tako da se je prav zaradi tega zdel avtorju ta naslov najbolj privlačen. In v resnici je skoro vsaka trafika nekakšno postajališče za odlaganje križev in težav, tako da je ta misija trafikantu mnogokrat že kar v breme. Če kdo ne ve, kje je ta in ta ulica, kako je treba taksirati vlogi in prošnji, kako je treba frankirati pismo, se obrne pač na najbližjo trafiko, saj je vsak trafikant nekakšen živ leksikon za občinstvo. Tudi garderobe ne nadeže izlepa bolj primerne, kakor je trafika, ceneje pa sploh ne. Človeku niti ni treba vprašati, ali lahko, saj se samo po sebi razume, trafikant vendar ves dan sedi za svojim pultom.

Prav pogosti so odjemalci, ki pridejo in povprašajo: »Ali imate še stare Druve?« Ko mu poveste, da ne, še malo počaka, potem pa prične govoriti o tem da teh novih cigaret sploh ne more kaditi, nazadnje pa se opogumi in pride s pravo barvo na dan: »Ali imate kaj prahu od toka?« A kdor kupi eno samo cigareto, bo gotovo mimogrede poprosil tudi ognja. Vsakdo bo razumel, da pri takšnem poslu trafikant nima nobenega zaslužka, temveč še poltretjo paro čiste izgube. To priziganje po trafikah se je zadnji čas tako razposlo, da ga prosto celo takšni ljudje, ki bi jim tako skopega varčevanja v resnici ne bilo treba. Mnogo je tudi takšnih, ki pridejo po kolek, recimo za 100 Din, a pri tem nikdar ne pozabijo vprašati, koliko bo provizije. Če mu trafikant odkloni popust v gotovini, pa hoče imeti za nagrado vsaj škaflico vžigalic. To se pravi, da trafikant zasluži pri tem kosmatih 2 Din, a mora dati od tega 50 % provizije. To razvado je Združenje trafikantov začelo preganjati z vsemi sredstvi, a cel uspeh bo mogoče doseči šele tedaj, kadar bo članstvo obvezno. Po novem pravilniku, ki je izšel iz slovenskem jeziku in ki je pri združenju članom brezplačno na razpolago, je vsaka taka manipulacija kazniva. Organizacija je uvedla neke vrste interno tajno policijo, ki po svojih agentic, organiziranih članih, sem in tja potiplje po trafikah in kadar odkrije kakšen podoben primer, združenje strogo postopa.

Posebno poglavje pa zasluži tako zvani domači prijatelj. Te drage goste pišemo dnevno po večkrat v kako knjigo ali na koledar, potem pa hrepeneče čakamo radostnega trenutka, ko bi mogli napraviti črto. A kako skopi so ti prijatelji s sličnimi presenečenji. Nič pa ne pomisli, da je moral trafikant blago plačati preden ga je dobil, in da mora imeti svoj denar nazaj, preden lahko gre po drugo nabavo. Trafikant, ki kreditira za ves mesec 100 Din, bi lahko šel medtem vsaj štirikrat po tobak in bi pri tem zaslužil 10 Din, a po krivdi in dovoljenega kredita, ima prav toliko rešnične izgube. In zadnji čas se dogaja, da je takšnih odjemalcev vedno več, tako da trafikant izgublja na mesec tudi večje zne-

ske. Kdor hoče imeti stalnega gosta in točnega plačnika, tako uči izkušnja, mu ne sme zaupati niti pare. V pretežni večini tak prijatelj odpade, ko znesek preseže njegovo plačilno možnost. Našim prijateljem moramo trafikantje, ki sedimo od 7. ure zjutraj do 21. zvečer v svojih lokalih in se pehamo za skromnim zaslužkom, povedati, da je pri nas kriza doma, da trafikant sploh nikdar ni bil gospod in da naj nam zato malo prizanašajo s takimi obiski, ki jih je treba beležiti na rob koledarja in ki jim je v mirno spanje treba dostikrat nazadnje napraviti križ.

Pravim ljubiteljem dobre cigarete pa tudi mi polagamo na sree besedo, ki jo pogostokrat plakatira monopolška uprava: »Probajte bar jednom Drinu ili Vardar!«

Za elektrifikacijo Dravinjske doline

Poljčane, 8. aprila.

Poročali smo že, da namerava elektrarna Fala izvesti elektrifikacijo vse Dravinjske doline. O predloženem načrtu je bila razpisana od banske uprave za včeraj komisija, ki se je sestala ob pol 9. v tukajšnji občinski pisarni. Projekt vsebuje gradbo elektrovloda visoke napetosti iz Konjice proti Poljčanom in Makolah z odcepil v Zreču. Oplotnico. Teplanje in Žiže. Napetost elektrovloda bo 10.000 voltov. Pri sedanjih transformatorskih postajah v Konjicah se dogradi prizidek za dva transformatorja po 250 KW. Dalje se namerava zgraditi 11 transformatorskih postaj: v Zreču, v Tepanju, v Dobrniški vasi v Oplotnici, v Žižah, v Ločah, v Zelovem, v Poljčanah, v Studenčah in v Makolah od najmanj 10 do 100 KW. Dograditi nameravajo tudi pripadajoča krajevna omrežja. V Poljčanah samih bi zgradili transformator za 75 KW. potek daljnovoda pa je trasiran tu vzporedno z železnico in gre dalje v smeri ceste Pekel-Studenice-Makole.

Poleg zastopnikov družbe in oblasti: banske uprave, sreskega načelstva, železniške in poštne direkcije ter domačih in okoliških občin so bili zainteresirani lastniki že obstoječih manjših elektrarn v projektiranem območju iz Loč, Oplotnice in Poljčan, ki so predložili komisiji svoje pismene in ustne ugovore ter stališči družbi svoje pogoje. Pripravljeni so pod gotovimi pogoji odstopiti družbi vse svoje dosežane odjemalce, dočim obdržijo obstoječe naprave izključno za lastno uporabo. Prav tako so vložili svoje ugovore odjemalci dosežanega toka, ki potrebujejo pri svojih obratih razne motorje, katerih zaradi izpremembe v toku ne bi mogli več porabljati.

Komisija je upoštevala vse ugovore ter jih sprejela, da jih prouči in odobri odločno, v kolikor niso utemeljeni odločno. Na podlagi objektivne presoje bo pa dala odločitev o elektrifikaciji Dravinjske doline v najkrajšem času.

**Postani in ostani član
Vodnikove družbe!**

Fanatični Američani

Slovenska obsodba mržnje proti priseljencem

Cleveland, aprila.

Graditelji Severne Amerike so bili priseljenci iz vsega sveta in je skrajno krivično, če še danes fanatični Američani angloskega pokolenja prezirljivo govorijo o priseljenih. Več takih fanatikov je tudi v kongresu USA. »Ameriška domovina« je te dni napisala pomemben članek o fanatičnih Američanih. Uvodoma ugotavlja članek:

— Slovenci nismo bili med prvimi graditelji Amerike, toda kolikor nas je v Zedinjenih državah, se lahko ponašamo, da smo s svojim trdim delom, s svojim naravnim in prirojenim razumom ter z neprestanim zanimanjem za ameriško državljanstvo prispevali svoj dober del k napredku Amerike v nasprotju z onimi Američani angloskega pokolenja, ki zadnjih 50 let ne delajo drugega, kakor prezirajo nove naseljenice in se ponašajo z zaslugami svojih očetov, dasi so sami le bore malo prispevali k razvoju Zedinjenih držav.

Eden takih fanatičnih Američanov, ki pa ima mnogo pristašev, je kongresman Martin Dies iz države Texas, ki je nedavno v kongresu sramotil tujcemce v Zedinjenih državah. Diesov stari oče je tudi živel v Evropi in nima njegov nauk nobenega

vzroka, da bi se ponašal s svojim fanatizmom, ker ni ustvaril ničesar konstruktivnega za Ameriko.

— Nad 8 milijonov Američanov je brez dela in zaslužka, toda vključ temu se vsi pajo tujcemci dnevno na tisoče v našo deželo in najmanj 2 milijona jih čakata v tujemstvu, da prideta sem. Tako je govoril kongresman Dies ter nadaljeval: Vsi ti milijoni tujcemcev nameravajo priti sem, da ukrajejo delo in zaslužek, ki pripada Američanom. Ameriški konzuli v 68 raznih državah poročajo, da imajo na kvoti 992.000 tujcemcev za prihod v Ameriko. Pri tem pa niti ne pomislimo, da lahko pridejo domačini iz Kanade, Mehike, Južne Amerike v Zedinjene države, kadar hočejo. V dobi najhujših let depresije 1931 do 1934, ko so vse druge države skrbjele, da najdejo delo samo za svoje domačine, se je naselilo v Zedinjenih državah nad 600.000 tujcemcev. Zda, ko se bližamo boljšim časom, je pritisk tujcemcev še veliko večji. Državni oddelek za naseljevanje je sicer odredil, da se morajo ameriški konzuli v inozemstvu točno ravnati po predpisani kvoti. Kljub temu dobivamo vsako leto 150.000 tujcev iz Evrope. Od kar smo omejili število oseb, ki se prise-

ljujejo iz tujine, lahko ugotovljamo, da prihaja še več tujcev k nam protipostavno. Računamo z dejstvom, da se vrne doba prosperitete. Bojim se, da bodo milijoni tujcemcev izrabili to priliko ter v množicah prihajali po postavni in nepostavni poti. Ti tuji naseljenici ne bodo ameriškim delavcem samo odjedali zaslužka, marveč tudi znižali standard življenja, ker bodo delali za vsako plačilo, ponudeno od podjetnikov.

Vse to zavrača »Ameriška domovina« takole: Pri takih besedah se kongresman Dies ni ugriznil v jezik. Njegov stari oče, ko je dospel iz Anglije v Zedinjene države, je delal za 8 centov na uro. Njegov vnuk, sedanj kongresman iz Texasa pa je znan kot eden največjih nasprotnikov organiziranega delavstva, ki skrbijo za to, da imajo podjetniki velike dividende, delavci pa trdo delo in najnižjo plačo. Kongresman Dies je eden onih haredkih demokratov v kongresu, ki nasprotujejo predsedniku Rooseveltu v borbi za socialno pravico. Martin Dies iz Texasa je eden onih fanatičnih Američanov, ki podirajo to, kar so ustvarili njih očetje, ki so prispeli sem kot siromaki, a so zgradili Ameriko s pridnimi rokami in razumom. Sobi prisvaja to in ono, kar so v resnici ustvarili oni tujcemci, ki so dvignili Ameriko do današnje višine. Ameriko so ustvarili tujcemci, ki so postali Američani, ne pa Američani, ki zaničujejo priseljence.

Velikonočna številka „Jutra“ bo izšla že v soboto jutraj.

v bogati, pestri in zanimivi vsebini na pomnoženih straneh in v visoki nakladi.

Družine in posamezniki jo bodo brali z veseljem. Ni dvoma, da bo to praznično „Jutro“ doseglo rekordno število bralcev in bo naša zaradi tega velikononočno „Jutro“ za našo trgovino, obrt in industrijo najuspešnejše reklamno sredstvo, ki ga naj vsak podjetnik izkoristi.

Opozorjamo vse naše cenjene in naročnike malih oglasov, da bomo oglaševalce za to številko „Jutra“ sprejemali samo še do petka opoldne, nujne primere pa do petka do 5. ure popoldne.

Oglasni oddelek „Jutra“.

Domače vesti

• Prof. dr. Nikola Jagić v Varaždinu. Naš slavni rojak prof. dr. Nikola Jagić, vodja dunajske medicinske klinike, je obiskal Varaždin, kjer so pokopani njegov stari oče, stara mati in tudi njegov oče, slavni slavist dr. Vatroslav Jagić. Odličnega gosta so v Varaždinu sprejeli predstavniki občine, primarij mestne bolnišnice in predsednik muzejskega društva. Prof. dr. Jagić je najprej v Dr. Bauerjevi ulici obiskal hišo, kjer se je rodil njegov oče Vatroslav. Pred nekaj leti je vizitirala v to hišo varaždinska ljudska univerza spominsko ploščo. Potem se je podal prof. dr. Jagić s svojimi spremljevalci na mestno pokopališče, kjer počiva njegovi predniki. Pozneje je obiskal še mestni muzej in se je dalje časa mudil v oddelku, v katerem so shranjeni razni spomini na njegovega očeta. Po obisku muzeja je čestital varaždinski občini in njenim kulturnim delavcem, zlasti pa muzejskemu društvu, da ima tako mesto, kakor je Varaždin, tako velik muzej, ki je odlično urejen in poln zgodovinskih dragocenosti. Kjerkoli se je pojavil odlični sin slavnega varaždinskega rokaja, slavista dr. Vatroslava Jagića, povsod je bil deležen iskrenih pozdravov.

Krasna darila v veliki izbiri nudi »VENUS« pred glavno pošto.

• Konferenca primorskih turističnih zvez. 15. in 16. t. m. se bo v Splitu vršila konferenca, ki jo je sklical skupni odbor zvez za napredek turizma v Splitu, Sušaku in Dubrovniku. Na tej konferenci bodo sodelovali tudi predstavniki treh bankih uprav. Glavna svrha konference je sestava turističnih zvez za vzajemno delovanje vseh turističnih organizacij. Ta pravilnik mora biti izdelan na temelju enakih načel za celotno primorsko področje, ne glede na administrativno razdelitev savske, primorske in zetske banovine. Vse tri banovine naj določijo n. pr. enake pristojbine za prenočevanje tujcev v občinah. Načelnik banke uprave v Zagrebu dr. Araničnik je že izdelal načrt pravilnika, ki bo tvoril podlago razprav na konferenci. Ugotovitev te konference bodo dobro služile posebnim konferencam, ki bo 18. t. m. v Boki Kotorski razpravljala o pospeševanju turizma v Boki, Budvi, Petrovu in Ulcinju.

MALČI RAVNIKAR, modni salon — Gregorčičeva ul. 5, naznanja cenj. damam, da se je preselila v Gajevo ul. 3.-V. Se priporoča za nadaljnji obisk.

• Otvoritev avtobusne proge Ljubljana—Sušak. V petek 10. t. m. otvori »Automontazak« d. d. v Ljubljani avtobusno progo Ljubljana—Sušak, in sicer z vozovi, ki so bili od g. ing. Bloudka specialno izdelani za dolge proge. Ti vozovi izdelani od g. Bloudka predstavljajo mojstersko delo in višek moderne tehnike. Zelo posrečena je izdelava sedežev, ki se bistveno razlikuje od dosedaj običajne. Vsak voz ima 27 posameznih foteljev od katerih je vsak zase prožno montiran. Notranja stran voza je obložena s tvarino, ki znatno duši ropot. S tem je dosežena velika udobnost za potnika, tako glede mirne vožnje, kakor tudi glede nadležnega ropota. Pri pogledu na te vozove se takoj občuti, da je delo izvršeno z veliko ljubeznijo. Ta uspeh je dosežen z domačimi delavci, s skrbnim delom in poštovanostjo in le na ta način je bilo mogoče narediti tako dovršen voz, da nadkrijuje vsak inozemski izdelek. Poskusna vožnja s predstavniki oblasti bo danes, da se bo kontrolirala proga z ozirom na vožni red. Z redno vožnjo se prične v petek 10. t. m. Vožni red za to progo je naslednji: Odhod: Ljubljana 6.30 od hotela Mikliča. Prihod: Sušak 12. Odhod: Sušak 14.30. Prihod: Ljubljana 20. Cena: Ljubljana—Sušak 76 Din. Tja in nazaj 125 Din. Veljavno 8 dni. Prodaja kart pri »Putniku« v hotelu Metropol.

• Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravnega Franc Jožlove grenčice.

Danes pojdejo zvonovi v Rim

V katoliških deželah bodo na veliki četrtek utihnili zvonovi, da »pohite« v Rim, izprosit si blagoslovov, nakar se bodo na dan Vstajenja tem slovesen zvonov oglašili. Pesem bronat bodo nadomestile raglje.

Zvonovi so se prvič oglašili v začetku 5. stoletja v rimski Kempaniji. Sredi 6. stoletja jih je imel Rim, kmalu nato Francija, L. 680 so se oglašili prvič na Skotskem, z 680 so sv. Bonifacija, okrog 720 pa v Nemčiji. Okrog 780. je vili menih Tanco iz St. Gallena zvonove za Aachen, vsa nadaljnja stoletja je bilo zvonov v samostanih zmerom več. V 13. stoletju je postalo vplivanje zvonov samostojna obrt, ki je naglo uspevala.

Na posebno pripravljeno gmoto vlijejo zvonov po natančnem merilu, ki določa točno njegov ton. Čim večji je zvon, tem nižji je njegov ton. Mešanica zlitine ni zmeraj enaka in je nevedno skrivnost posameznih livarn. Tekočo snov vlijejo na model in ko se ohladi, ga odstranijo.

Na zvonovih zgodnjega srednjega veka ni bilo okrasov in napisov. Podolžnejša oblika je bila zgoraj bolj zaokrožena. Šele v 15. stoletju so začeli vlivati bronaste klicarje v sedanjih obliki in orjaški težji, kakršni odmevajo v svet iz stolpov močnih katedral. V cerkvene namene so bili pritegnjeni zvonovi že l. 604, ko je papež Sabinius odredil, da naj se z zvonjenjem vabi k cerkvenim opravilom. In ker je bilo treba zvonove obesiti čim višje, da

• Smrt uglednega pomorščaka. Na Sušaku je umrl podpravitelj parobrodarskega društva »Oceanus«, pomorski kapetan Niko Jankovič. Pokojni Jankovič je bil ugleden pomorščak in član po vsej Dalmaciji. Tripljo so prepeljali v pokojnikov rojstni kraj Igalo pri Hercegovnem.

• Službeni list dravske banovine od 8. t. m. objavlja proračun dravske banovine in njenega bednostnega sklada, objave o pobiranju občinskih davčnin, izpremembe v stališču državnih in banovinskih uslužbenecv in razne objave iz »Službenih Novin«.

Krasne damske plašče, površnike in obleke za gospode ima v zalogi po najnižjih cenah

FRAN LUKIČ,

STRITARJEVA UL.

• Nova važna arheološka najdba v Bosni. Pri rušenju starega mosta na reki Zejčevici pri Stari Ljilži so našli med stebrovjem mosta dele starodavnega spomenika. O najdbi je bil obveščen sarajevski muzej in, ko je njegov kustos Sergijevski pregledal starodavni spomenik, je našel na njem že močno izbrisane rimske napise, ki spadajo po njegovem mnenju v 3. stoletje. Spomenik pa je dosti starejši in je bil sestavljen del kakšnega večjega spomenika. Najdeni del spomenika je visok nekaj preko enega metra. Važno arheološko najdbo bodo izročili sarajevskemu muzeju, kjer bodo znanstveniki skušali rekonstruirati vse napise.

Prvovrstna foto-izdelava po najnižjih cenah.

Fotodrogerija KANCIVAN, Nebotičnik.

• Uničili so 200.000 nežigosanih vžgalnikov. V beograjski livarni »Mercur« uničijo nežigosane vžgalnike, ki so bili zaplenjeni v vsej državi. Raztopili so jih v veliki peči. Doslej so jih uničili že preko 200.000. Uničevanje se vrši v prisotnosti posebne komisije monopolne uprave. Uničeni vžgalniki so bili najrazličnejše vrste, med njimi je bilo tudi mnogo srebrnih.

• Nesreča v rudniku v Beletincu. V prometovniku Beletincu pri Varaždinu je zasulo 25 letnega rudarja Slavka Latkoviča, ki je bil doma iz neke okoliške vasi. Njegov tragični smrti ni nihče prisostvoval. Nesrečni mladenič je delal sam v nekem rovu, in ko je jutraj potokeel njegov šihl, a ga ni bilo na izpregled, so ga tovariši iskali. Ko so prišli v rov so videli, da se je porušila cela stena. Z vsc vnmemo so se lotili odkopavanja, a ko so Latkoviča odkopali, je bil že mrtev.

• Jezik mu je izpodrezala. Triletni Slavko Karavale v Ljilji je ječial, kar je bilo silno neprijetno njegovi materi. Da bi sinček dobil pravičen govor, se je žena obrnila na mazačico Vero Tolovo, za katero je izvedela, da zna zdraviti take napake. Tolova je dejanski poperilac otroka. Izpodrezala mu je jezik. Toda to bo operacija nastopila zastrupljenje krvi in je otrok umrl v največjih mukah. Tolovo so seveda zaprli.

• Stiri žrtve zaradi paše na tuji ajvi. Cvijan Nedić, njegov sin Tomo in sorodnik Jovo Nedić, vsi iz Bistrice pri Zenici v Bosni so pasli ovce. Ker je bilo malo paše v domačem kraju, so se s čredo selili od kraja do kraja in so tako prišli skoraj do Br.

Za velikonočne praznike

dobite brezplačno na posodo fotoaparata. Cene filmov smo pa skrajno znižali.

Foto Tourist - Lojze Šmuc

LJUBLJANA — ALEKSANDROVA 8.

čkega. Tu so pri vasi Nahvijovci nagnali ovce na njivo Mustafe Smajića. Lastniku njive pa ni bilo prav, da bi se tuje ovce pasle po njegovem, pa je pocrabil sekuro in ž njo v roki pohitel na njivo. Udaril je s sekuro najprej Jova, da je na mestu obležal mrtev. Za njim je prišel na vrsto Tomo, ki je bil tako težko ranjen, da je izdihnil v nekaj urah. Nato se je Mustafa spoprijel še s starim Cvijanom. Obdelovala sta se s sekirama toliko časa, da sta oba obležala hudo ranjena. Prepeljali so ju v bolnišnico v Breko, ali je malo upanja. Da bi prebolela rane.

• Iz politično-upravne službe. S kraljevim ukazom je premeščen od banske uprave v Skopljaz za sreskega podnačelnika v Varaždinu g. dr. Zvonko Bratina, ki je bil ob priliki velike premeščitve slovenskih sreskih načelnikov razrešen dolžnosti sreskega načelnika in Pluju ter postavljen za sekretarja pri banski upravi varbarske banovine.

• 15 mest za gradbene in hidrotehnične inženjerje. Ministrstvo za zgradbe potrebuje za podrejene ustanove 15 diplomiranih inženjerjev, in sicer 12 gradbenih in 3 hidrotehnične stroke. Reflektanti naj dostavijo prošnje personalnemu odseku tega ministrstva do 15. t. m. in naj prilože vse dokumente, predpisane po § 3 zakona o državnih uslužbenih. Ministrstvo bo inženjerje sprejelo za dnevničarje, z mesečnimi nagradami po 2000 Din, ki jih bo plačevalo iz kredita za izvajanje velikih javnih del. Inženjerska zbornica v Ljubljani vabi zlasti mlajše inženjerje, da se odzovejo temu razpisu.

• Za velikonočna voščila uporabljajte razglednice naše narodnoobrambne družbe sv. Cirila in Metoda.

• Denarni zavodi v dravski banovini na veliko soboto 11. t. m. ne poslujejo. Udrženje bančnih in zavarovalnih zavodov za dravsko banovino.

• Za veliko noč dnevnevi avtoizlet Sušak—Crikvenica! Cena 175 Din. Informacije in prijave v izletni pisarni Okorn, Ljubljana, hotel »Slon«.

• Tovarna JOS. REICH sprejema mehke in škrobijene perilo v najlepšo izdelavo.

Izletniški vlak Ljubljana — Bistrica Boh. jez. in Rateče Planica

Na velikonočni ponedeljek, t. j. dne 13. t. m. vozi na progi Ljubljana gl. kol.—Bistrica Boh. jez. izletniški vlak št. 920—919a in na progi Jesenice—Rateče Planica izletniški vlak št. 8620—8619a po sledečem voznem redu:

Ljubljana gl. kol. odhod ob 5. uri 2 min. prihod Jesenice ob 7. uri 2 min., prihod Bistrica Boh. jez. ob 8. uri 2 min. ter prihod Rateče Planica ob 8. uri 7 min. Povratek iz Bistrice Boh. jez. ob 18. uri 8 min., iz Rateče Planice ob 18. uri 15 min. ter iz Jesenice ob 19. uri 25 min.: prihod v Ljubljano gl. kol. ob 21. uri 11 min. Izletniški vlak ima v obeh smereh postankov na vseh postajah in postajališčih razen v postajališčih Medno, Gorenja vas, Rateče, Žabnica in Sv. Jošt.

Za izletniški vlak si potniki kupijo izletniške karte po polovini (otroci od 4. do 10. leta po četrtinski) vozni cen, ki veljajo samo za navedene izletniške vlake.

Nedeljske povratne vozne karte, kupljene v soboto ali nedeljo dne 11. in 12. aprila, veljajo za povratek samo do ponedeljka dne 13. aprila do 12. ure, ko mora potnik že prispeti na svojo prvotno vslošno postajo.

Iz Ljubljane

u— Odklivanje. Gg. Filip Maček, vodja knjigovodstvene tvrdke Ivan Bonić sin v Ljubljani in Ivan Skubic, delovodja kartonažne tovarne iste tvrdke, sta bila odključena z zlato kolajno za državljanske zasluge za doigoleto in vzorno službovanje pri enem in istem podjetju. Čestitamo!

u— Vagelna humana akcija šentpeterske JNS. Svoči ob 19. je šentpeterska okrajna organizacija JNS v gostilni g. Leopolda Zupančiča na Ahacjevih cesti obdarovala 32 družin, ki štejejo 178 družinskih članov. Za pirhe je bilo poklonjeno najbolj potrebnim iz vsega okraja moka, zдроб in svinjska gnjat, da bo malo priboljška za praznike. Narodni poslanec g. Rafko Turk je želel vsem obdarovancem vesele praznike in jim nato razdelil darila. V imenu obdarovancev, na katerih obrazih sta se zrcalila beda in pomanjkanje, se je ginjela zahvalila ga. Končanova, zlasti pa gg. Turku in Zupančiču. Radostnim obrazov so odhajali obdarovanci v prijetni zavesti, da med nami vendarle še nista popolnoma zamrla ljubezen in socialni čut do bližnjega.

u— Anton Drmota, naš mnogo obetajoči pevec-tenorist, koncertira v sredo 15. t. m. v filharmonični dvorani. Njegov spored s sodelovanjem prof. Janka Ravnika, nam pri naša vrsto domačih in tujih samospesov ter arije najpomembnejših obr. Odlični uspeh, ki ga je imel snoci na svojem gostovanju v

umili noge. Seveda gostitelj pri tem ni vodila samo težnja po snaznosti, čeprav je bilo umivanje zaradi golih nog v sandalah več ko potrebno. Gospodar je hotel kot pokorni sluga gostom dokazati svoje spoštovanje do matere zemlje, ki daje človeštvi svoje sadove, in na katero moramo stopiti čistih nog. Tako se je tudi Odrdeček pred zadnjo večerjo, v zavesti izjave Judeža, nagnil k nogam svojih apostolov in jih umil, da odrdeči utence hvalečnosti do matere zemlje, ko bodo čistih nog stopili z njim na poslednjo pot. Običaj je prešel na vse škofije in celo na dvorih so ta dan visoki dostojanstveniki umili noge dvanašterim revnim starčkom.

Prazniki gredo v deželo, v vseh domovih se pripravljajo na čim svečanejši sprejem. V cerkve se bodo zgrajale te dni množice k božjim grobovom, v vse urade in tovarne se je vtilobilo mrlzlično pričakovanje in ugibanje da-li bodo prinesli prazniki seboj ono, za mestnimi zidovi nesluteno lepoto, ki jo nudi sveto velikonočno sonce prijateljem prvoletni sredi morda mladega zelenja.

Bodi zdrav! Ostani zdrav!

Eden najvažnejših glavnih pogojev je: imejte v redu svoje prebavne organe, svojo kri, ledvice in jetra!

Ze stari narodi so vedeli, da imajo mnoge bolezni vzrok v nezadostni prebavi snovi. Kjer se nič ne dela na tem, da se te škodljive snovi in zastanki, ki se stalno nabirajo in zastajajo v telesu, odpravijo, tam so neizbežne motnje v zdravju vsega telesa.

Redna prebava je ključ do Vašega zdravja. Izognite se pravočasno in začnite s kuro Krušene soli. Krušen se dobi v lekarnah. Originalna steklenica, ki zadošča za tri (3) mesece, stane samo Din 45.— mala steklenica Din 27.—

Ogl. reg. S. br. 2663-35

Verdijevi »Travlatie« v naši operi, najboljšje in najlepše priporoča obisk njegovega koncerta, za katerega se dobe vsotopitve v knjigarni Glasbene Maticе.

u— Odbor podružnice društva »Bran i bor« Društvo je imelo pred kratkim svoj prvi redni občni zbor, a na njegovi prvi seji, se je odbor konstituiral tako-le: predsednik: dr. Josip Voršič, odvetnik, podpredsednik: dr. Martin Gorjanec, profesor, tajnik: dr. Fran Gabersček, odvetnik, blagajnik: Josip Gogala, ravnatelj dvorazredne državne trgovske šole, odborniki: dr. Josip Hebein, zdravnik, prof. Luka Kramole, dr. Jože Dekleva, namestniki: dr. Josip Prodan, zdravnik, dr. Josip Kamušič, odvetnik, Anton Rožet, revizor Zveze slovenskih zadržug, nadzorni odbor: Julij Pahor, kreditni referent pri Pokojniškem zavodu dr. Ivo Česnik, odvetnik, prof. Tone Gorup.

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA

u— Nedeljski članek o potrebi hidrotehničnega laboratorija v zvezi s predvajanjem češkega tehničnega filma v kinu Slogi, je dopolnili v toliko, da sta bila predvajana dva filma, od katerih daljši je bil posnet v hidrotehničnem laboratoriju češke visoke tehnične šole v Brnu, krajši pa od otvoritvi drž. hidr. laboratorija v Pragi.

u— K članku o popraviljanju mosta pri izlivu Gradaščice nam je poslal vseučiliški profesor g. dr. inž. Kasal naslednje pjasnilo: Res je, da sem si ogledal situacijo po delni porušitvi opornega zidovja, to pa le, kot privatni strokovni interesent. Kakaga odposlanstva tehniške fakultete ni bilo, še manj pa odposlanstva, kojemu bi jaz stal na čelu.

Pri zapeki,
lenivem črevesju, odvisni želodčni kislini in zastoji žolča pomaga naravna

FRANZ-JOSEFOVA
grenčica.

Ogl. reg. S. br. 15485/36

u— Društvo »Taborec« opozarja članstvo, da bo redni letni občni zbor društva v nedeljo 26. t. m. ob pol devetih jutraj v dvorani Trgovskega doma (Gregorčičeva ulica).

u— Prihodnji koncerti tekoma meseca aprila so: 15.: pevski večer Antona Drmota, 17.: zvečer v filharmonični dvorani koncert Radio orkestra 19.: ob 11. uri dop. mladinski koncert. 22.: koncert pevskega zbora Smetana iz Plzna, 27.: produkcija šole Glasbene Maticе. Vmes je še izvedba Liszlovega oratorija »Kristus«. Torej vsekakor bogat in raznovrsten koncertni spored.

Sijajen, izboren je!
Včeraj so ga pokušali.

Fruškogorski biser vino-penina v steklenicah po 1 l. za praznike po reklamni ceni Din 35.—. Dobite ga samo v delikatesi

V. A. JANEŠ
pri operi na Aleksandrovi cesti
Telefon 34-55

u— Ljubljanski Sokol vabi svoje članstvo, kakor tudi članstvo vseh ostalih ljubljanskih sokolskih društev na svoj tradicionalni družinski večer — sestanek starejših in mlajše sokolske generacije — ki bo v soboto 18. t. m. ob 20. v društveni dvorani v Narodnem domu. Sodeluje društveni pevski zbor, društveni godalni kvintet in lutkovni kabaret.

u— Kreditna zadruga detaljnih trgovcev r. z. z. o. z. v likvidaciji, opozarja vse svoje upnike in dolžnike, da se bodo odslej priznala le vpoličala, izvršena v pisarni zadruge v Trgovskemu domu ali po položnici.

u— Nezgodna ob čevljarskem mostu. Včeraj blizu poldnava se je na Galusovem nabrežju ob čevljarskem mostu zgodila nenavadna nesreča. Neki okoličanski kmet je privozil na Galusovo nabrežje za Olupovo hišo drva, pa je njegov iskri žrebec tako neprevidno zadel ob obrežno balustrado, da je hipoma odletelo devet stebričkov z betonsko ploščo vred v Ljubljanično strugo. Na vrhu sta obležala le še dva stebrička. Vsi ostali so bili dobesedno odrezani in se dobro razložilo le goli krogi, kjer so stali. K sreči ni bilo druge nesreče. Mestni delavci so že takoj popoldne za silo ogradjili ta tri metre zavojači prostor.

u— Srajce za gospode, spodnje hlače, ovrtnike, kravate, nogavice, najceneje pri F. I. Goričarju, Ljubljana Sv. Petra c. 29.

u— Nesreča v Strojnih »varnah«. V Strojnih tovarnah in livarnah je včeraj dopoldne 19-letni strojni ključavničar Michael Cerin z Ježice z električnim svedom vrtil travero. Po naključju je prišlo do kratkega stika in elektrika je Cerina s precejšnje višine vrgla na tla. Da mu je zlomilo nogo in so ga morali reševalci prepeljati v bolnišnico. Zavoljo podobne nesreče so morali v kirurškem oddelku sprejeti tudi 27-letnega usnjarskega pomočnika Antona Slovca, ki je v usnjarni v Kranju s kleščami natezal usnje, pa so mu klešče popustile, pri čemer je dobil težek udarec na levo oko.

u— Avtomobilska nesreča na Masarykovi cesti. Včeraj dopoldne sta se pred glavnim kolodvorom blizu Turkovе spedicije zaletela drug v drugega dva oseba avtomobila, izmed katerih se je v enem vozil 32-letni inž. Luka Jovanović, ki je po rodu iz okolice Kolašina v zetski banovini in stanuje na Ambroževem trgu, z nekim oficirjem, v drugem pa neki ljubljanski zdravnik. Pri karambolu sta se oba voza obšutno poškodovala, večje in manjše praske pa so dobili tudi vsi potniki. Inž. Jovanović je moral iskati pomoči v bolnišnici.

Vsi lovci in športniki vedo,
da se doberklobuk ali čepica po izredno nizkih cenah izbere pri

MIRKO BOGATAJ
Ljubljana — Stari trg 14.

u— Nož in kol v Štepanji vasi. Kirurški oddelček je moral včeraj sprejeti v oskrbo 22-letnega brezposelnega tesarskega pomočnika Jožeta Letnarja iz Kosec pod Šmarno goro in 26-letnega brezposelnega blapca Franceta Zupančiča, oba brez stalnega bivališča. V Štepanji vasi sta zašla v neko razburjeno družino, kjer sta besedo prevzela nož in kol, pa sta morala nazadnje v bolnišnico s precej nerodnimi poškodbami po glavi in životu.

u— Vaš mož vas bo pohvalil, če mu boste dali za veliko noč Klefišovo šunko, ki vam jo dostavi na dom tvrdka Fr. Kham. nasproti kina Uniona, Telefon 29—69.

Iz Celja

u— Muzejsko društvo v Celju je imelo v torek večer svoj redni letni občni zbor v Narodnem domu. Predsednik g. prof. Orožen in g. prof. Brodar sta podala dve iznimni poročili: Prvi zlasti o novih pridobitvah raznih predmetov za muzej in o raziskovanjih v bližnji okolici Celja, drugi pa o delu in najdbah v Potoški zijalki na Olševu v času od 18. junija do 15. avgusta 1935 ter o novih paleolitiskih postajah pri Velenju in Sv. Križu pri Belih vodah. Obe poročili bosta objavljena v strokovnem tisku. Občni zbor se je gg. prof. Orožnu in Brodarju zahvalil za njuno poštovano delo. Po blagajniškem poročilu pi. ravnatelja g. Zorka posnemamo, da se društveni dohodki krčijo in da je nadaljnje raziskovanje Potočke zijalke in drugih paleolitiskih postaj skoraj že ogroženo. Prejšnja leta je prejemale društvo podpore od raznih denarnih zavodov, ki so se ga spominjali ob letnih bilanсах. Blagajnik se je zahvalil mestni občini celjski in banski upravi za podporo. Po poročilu revizorjev je prejel ves odbor razrešnico. Soglasno je bil izvoljen novi odbor, ki ga tvori gg. predsednik prof. Janko Orožen, podpredsednik

Poljubne količine
kuhane Wögererjeve šunke

izvrstna vina čez ulico, v buteljkah, likerje, narezke, pitane štajerske kapune po reklamnih cenah, dobite v delikatesi

V. A. JANEŠ

pri operi na Aleksandrovi cesti, telef. 34-55

prosvetni inspektor v p. in ravnatelj Mo-horjeve tiskarne dr. Fran Kotnik, tajnik prof. Ivan Minar, blagajnik pisarniški ravnatelj Anton Zorko, odborniki prof. Srečko Brodar, dr. Ernest Kalan, narodni poslanec Ivan Prekoršek in prof. dr. Pavle Strmeček, namestnika direktor Fran Mravljak in Martin Perc, revizorja urednik Rad-ko Pečnik in ravnatelj Ivan Černež. Pri slučajnostih se je med drugim poudarjalo, da je šla mestna občina muzeju glede njegovih prostorov sicer na roko, da so pa prostori za razmah muzeja še vedno nezadostni.

Triumph najpopolnejši
štedilnik

Osješke livarne železa in
tovarne strojev d. d. Osijek

u— »Družinski oče«. Ljubljanska drama je uprizorila v torek v celjskem gledališču Galsworthyjevo prijetno komedijo »Družinski oče« v skrbni režiji g. Bratka Krefta. Vsi igralci so se krepko uveljavili. Zlasti je treba omeniti dame Nablocko, Severjevo in M. Danilovo ter gg. Cesarja, Poto-karja in Skrbinska. Scenarije so vsekoli ustrezale. Občinstvo se je prijetno zabavalo.

Za praznike si »Elitni kino Matic«
kjer poje **Jan Kiepara**
božanske popevke v filmu

„Daj mi to noč“

e— Izprememba v vodstvu okoliške deške narodne šole. Priljubljeni dolgoletni upravitelj okoliške deške narodne šole v Celju g. Fran Voglar je prejel v torek dekret o razrešitvi, včeraj pa je novi upravitelj g. Janko Kramer prevzel svoje posle. Včeraj ob 11. dopoldne sta se zbrala v telovadnici okoliške šole vsi učiteljski zbor zavoda in šolska mladina, da se poslovita od šolskega upravitelja g. Voglarja. Po lepem nagovoru šolskega upravitelja g. Kramerja je neki učenec s prisrčnimi besedami izročil šolskemu upravitelju g. Voglarju krasen šopek, nakar se je g. Voglar ginjen zahvalil za počastitev ter se poslovil od učiteljskega zbora in šolske mladine.

e— Društvo za dekoracijo in reklamo v Celju je imelo v ponedeljek zvečer svoj 2. redni letni občni zbor v dvorani Celjskega doma. Predsednik g. Olip je podčrtal pomen društva in apeliral na članstvo, naj pridobiva novih članov. Iz tajniškega poročila je razvidno agilno delovanje društva. Društvo je še mlado, ima 15 rednih, 7 ustanovnih in 6 podpornih članov. Lani je imelo 4.516 Din dohodkov in 980 Din izdatkov. Novoizvoljenemu odboru predstavlja g. Franjo Olip.

e— Glasilo predavanje. V sredo 15. t. m. ob 20. bo predaval v mestnem glasilem domu kapetan II. razreda g. Franjo Toš o vojni plinih in napadih iz zraka.

e— Občni zbor moške in ženske podružnice Družbe sv. Cirila in Metoda v Celju se bo vršil v četrtek 23. t. m. ob 20.30 v klubovi sobi Celjskega doma. Vsi člani so vabljeni k polnoštevilni udeležbi.

e— Pod vozom. Ko je peljal 32 letni, v rudniku Hudi jami nameščeni hlapec Avgust Divjak iz Rečice pri Laškem v torek z dvema konjema voz premoga sta se konja splašala in voz se je prevrnil. Hlapec je padel pod voz in kolo je šlo čez. Divjak si je pri tem pregriznil jezik, si zlomil desno ključnico in se poškodoval po nosu. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

e— Za praznike rabim novo posodo iz porcelana. Ravno prav: Franc Strupi je še pravočasno odprl svojo trgovino v Prešernovi ulici.

e— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 vefilim »Žena je varljiva« in zvočni tednik.

PRI MOTNJA V PREBAVI. NAPIH-NJENOSTI. VZPEHANJU IN ZGAGI. povzročeni po trdi stoli, je najbolje vzeti zvečer pol čaše naravne

FRANZ - JOSEFOVE

grenčice in jutraj na tešče žolodec isto količino. Prava

FRANZ - JOSEFOVA

voda se je vedno izkazala za popolnoma zanesljivo sredstvo za iztrebljanje črevesja.

Org. reg. B. br. 15485/36

Iz Maribora

a— Pravoslavna parohija v Mariboru obvešča svoje vernike o razporedu velikonočnih obredov kakor sledi: v kapeli: na veliki četrtek ob 18. bdenje s čitanjem 12 evangelijev, na veliki petek ob 16.30 večernje s polaganjem plastenec, na veliko soboto ob 16.30 večernje. V nedeljo ob 4. velikonočna procesija (litija) iz vojaške kapele v območju vojašnice kralja Aleksandra I. Ujedinitelja ter se vrne po Trstenjakovi ulici. Neposredno po končani procesiji bo liturgija. Na velikonočni ponedeljek ob 9.30 liturgija. Poziva se vernike k polnoštevilni udeležbi pri procesiji.

a— Gledališče za veliko noč. Prvi veliko nočni praznik bo v gledališču premiera znane češke revijske opere »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron«, kjer se vrsti enajst slik v silno naglem tempu ter ob nešteti užigajočih šlagerjih. Režija je Harastovičeva.

a— V nabito polni unionski dvorani se je v torek zvečer dostojno izvajal veličastni Verdijev »Requiem«, pri katerem sta sodelovala matični in Mariborovski pevski zbor, pomnoženi orkester in odlični solisti ter solistinja Z. Gjurgjenčeva, Bernot Golobova, Gostič in Rus. Torkov koncert je krasno uspel in so bili izvajajoči, predvsem solisti, deležni navdušenega priznanja številnega glasbo ljubečega občinstva. Gjurgjenčeva in Golobova sta prejeli krasna šopka. Dirigent prof. Kozina je znova utrdil sloves imenitnega dirigenta.

a— Predavanje za rezervne oficirje bo danes ob 16. v dvorani bivšega kina Apolo. Predava mestni poveljnik o interesantni vojaško strokovni temi.

a— Mladi Odisej. Pred tednom je pobegnil od doma 17 letni mehanikarski pomočnik Franc Hribnerič, stanujoč v Jezdarski ulici. Ker se je mladenič že nekajkrat odstranil od doma, menjajo da ga je zopet prišla želja po potovanju. Sedaj išče mladeniča policija.

a— Kaznovani pohotnež. Mali kazenski senat okrožnega sodišča je v tajni razpravi obsodil včeraj 21 letnega V. A. iz Zagreba na tri mesece strogega zapora, pogojno za dobo dveh let, ker je v Vučji vasi spolno zlorabil neko osemletno dekle.

a— V hlačni vst »jurčeka«. Orožniki so aretirali 21 letnega mizarskega pomočnika Dominika Simončiča, ki je priznal, da je izmaknil posestniki Zofiji Penzlovi v Zgornjem Duplemu iz zaklenjene omare 1000 Din ki so jih našli vstite v hlačni. Simončiča so izročili sodišču.

a— Pomočnik namesto mojstra za vrečo moke v zaporu. Kazenski senat okrožnega sodišča je včeraj obravnaval zanimiv primer, ko je osedel zaporno kazen pomočnik namesto mojstra. To se je zgodilo v Gornji Radgoni, kjer bi moral nastopiti 10 dnevno zaporno kazen mlinar Josip Seruga, pa se je namesto njega zgledal 17. oktobra 1934. mlinarski pomočnik Jožef Fekonja, ki je sedel do 27. oktobra. Pred meseci pa je prišla vsa zadeva na dan in

se je moral Fekonja zagovarjati pred sodiščem, ki ga je obsodilo na 1 mesec in 15 dni strogega zapora, pogojno za dobo 2 let. Pri razpravi je obtoženi Fekonja dejal, da je dobil za to vrečo krušne moke.

Iz Laškega

— Olepševalno in tujskopremetno urstvo je imelo pretekli ponedeljek svoj redni občni zbor pri Henkeju. Zbor je bil razmeroma dobro obiskan ter ga je vodil predsednik g. inž. Homan. Iz njegovega, tajniškega in gospodarjevega poročila smo posneli, da je bilo društveno delovanje v preteklem letu zelo živahno in plodonosno, k čemu so pripomogle izdatne podpore od strani občine banovine in zbornice TOI, do čim se je opozarjalo, da OUZD, kot lastnik kopalnice ne kaže dosti umevanja za opešanje našega letovišča, ker dosledno odklanja vsako podporo. Postavila se je siljano izdelana orientacijska tabla, ki nudi gostom dober pripomoček pri izletniških turah, naložili nešteti poti in sprehajališča, postavile klopi in mizice, skrbelo se je za nasade itd. V tekočem letu je predvidena naložitev parka ob Savinji pred Sokolskim domom. V odbor so bili voljeni g. inž. Homan, Elsbacher, Herlah, Golubič, dr. Tekavčič, Perdihi, Ferencak, Gerkman in Kislinger. Želimo društvu tudi v novem letu dosti uspehov, več pozornosti naj se pa obrne tudi našemu lokalnemu muzeju.

— Termalni vreli. Ze več let se je opazilo, da uhaaja večja množina termalne vode po stranskih tokih v Savinjo, radi česar se je kopalniška uprava (OUZD) odločila, da bo v tej spomladni celo zajetje, v kolikor ni pod strogo Savinje, renovirala ter zajela vse stranske vrele. Delo je proračunano na 120.000 Din ter se bo vršilo pod vodstvom nekega profesorja strokovnjaka iz Baden Badna.

— Stavbno gibanje. K skupini vil pod Smihelom nasproti kolodvoru, se bo letos pridružila nova vila, ki jo bo gradil rudar g. Vorina po načrtih inž. Savška. Ker bo tudi g. Gerkman gradil novo tovarniško poslopje, bo tudi letos stavbno gibanje zadosti živahno.

Gospodarstvo

Kontrola uvoza in plačila uvoženega blaga

Ukrepi za kontrolo uvoza, ki so bili že pred tedni napovedani, so bili te dni izvršeni v zvezi s sporazumom, ki je bil dosežen na zagrebški konferenci mešane jugoslovnsko-nemške komisije. Pred nami sta dva odloka finančnega ministra, ki se eden tiče uvozne kontrole preko Narodne banke, drugi pa kontrole glede plačila francoskega in nemškega blaga. Ta dva odloka, ki jih je »Jutro« že včeraj objavilo, pomenita važen preokret v naši trgovinski politiki.

Kakor je razvidno iz izjave trgovinskega ministra dr. Vrbančiča, ki smo jo prav tako objavili že včeraj, ima kontrola uvoza namen, doseči izravnano med izvozom in uvozom, zlasti v prometu s kirilinskimi državami. Tu povzroča namreč prevelika aktivnost trgovinske bilance zamrzovanje kirilinskih terjatev, prevelika pasivnost pa naraščanje kirilinskih obveznosti naše države. Z reguliranjem uvoza naj se doseže, da povečamo uvoz iz onih kirilinskih držav, katerim smo v klirungu že mnogo dolžni.

Po prvem odloku finančnega ministra se ustanovi v svrhu reguliranja plačilnega prometa z inozemstvom pri Narodni banki poseben odbor za uvoz. Naloga tega odbora, ki ga bodo tvorili po en predstavnik Narodne banke in finančnega ministrstva in dva predstavnika trgovinskega ministrstva, bo edino ta, da določi seznam onega uvoznega blaga, glede katerega bo uvedena uvozna kontrola. Uvoz blaga, na katerega se bo nanašala uvozna kontrola, bo v bodoče prepovedan brez predhodnega deviznega dovoljenja Narodne banke. Odbor za uvoz bo sestavljen seznam blaga, ki ga bo moglo uvoziti le s predhodnim dovoljenjem Narodne banke in ga bo predlagal finančnemu ministrstvu. Dolžnost uvoznikov, da si pred uvozom preskrbijo devizno dovoljenje Narodne banke, bo nastopila 10 dni po objavi določenega seznama blaga v »Službenih novinah«.

Kako se bodo izdajala predhodna dovoljenja, kakšna načela bodo veljala pri Narodni banki za to, ali se izda devizno dovoljenje ali ne, odnosno kakšne bodo norme pri izdajanju teh deviznih dovoljenj in kdo jih bo izdajal, ali Narodna banka sama s svojim uradniškim aparatom ali pa na podlagi mišljenja kakke posebne komisije, o tem odlok finanč. ministrstva še nič ne določa in bodo podrobnejše določbe najbrž še izšle kasneje. Da se prepreči nevarnost privilegiranja posameznikov ali gospodarskih skupin in da bo imela kontrola uvoza v resnici samo defenziven značaj, kakor je to dejal v včerajšnjem komunikuju trgovinski minister dr. Vrbančič, bi bilo želeli, da se odločanje o prošnjah za predhodna devizna dovoljenja ne prepusti Narodni banki brez sodelovanja kakage posvetovalnega organa, v katerem bi bili zastopani tudi gospodarski krogi. Skrbeti bo tudi treba, da se pri tem upoštevajo zgolj trgovinsko-politične potrebe.

Drugi odlok finančnega ministra se tiče kontrole glede plačila uvoženega blaga. Tudi ta odlok ima namen odstraniti težkoče, ki so se pojavile zlasti v kirilinskem plačilnem prometu. V tem pogledu se dogajale v zadnjih letih marsikateri nerodnosti, tako glede deklarirane vrednosti uvoženega blaga, kakor tudi glede drugih spekulativnih transakcij. Mnogi naši uvozniki, zlasti oni, ki so uvažali blago iz Nemčije in Francije, so se pogosto izogibali plačilu svojih obveznosti preko klirunga in so iz spekulativnih razlogov odnosno zaradi eventualnih tečajnih razlik obračunavali svoje obveznosti z inozemskimi dobavitelji izven klirunga s plačilom v devizah, ki so jih kupili pod roko. Rezultat te prakse, ki ni dopuščena, je bil ta, da so se zlasti v prometu z Nemčijo prekomerno dvigale naše klirinske terjatve. Tako so nekateri uvozniki plačevali iz Nemčije uvoženo blago v devizah, čeprav imamo v Nemčiji tako velik aktivni saldo. Ta praksa je šla pred vsem na škodo našim izvoznikom. V prometu s Francijo pa je ta nedovoljena praksa prav tako škodovala našim interesom, ker smo Franciji plačevali blago v devizah, namesto da bi skušali doseči izravnano našega dolžnega salda s povečanjem

uvoza našega blaga od strani Francije. Pogosto se je tudi dogajalo, da so naši uvozniki odlašali s plačilom svojih obveznosti v klirung iz spekulativnih razlogov, kar je zopet škodovalo interesom naših izvoznikov, ki se jim morejo izplačati terjatve le iz sredstev, ki pritekajo na klirinski račun od vplačil uvoznikov.

Iz navedenih razlogov uvaja drugi odlok finančnega ministra kontrolo glede plačevanja uvoženega blaga na ta način, da nalaga uvoznikom dolžnost predlagati carinarniki pri uvozu blaga izjavo o načinu plačila za vse pošiljke iz inozemstva v vrednosti preko 2000 Din, in sicer v dveh izvodih. Prvi izvod izjave dobi Narodna banka, drugi izvod pa mora uvoznik izročiti o priliki plačila pooblaščenemu denarnemu zavodu, ki ga dostavi Narodni banki. Uvoznik mora potem poravnati račun za uvoženo blago v roku, ki ga je naznačil v izjavi o priliki uvoza blaga in seveda na način, ki je predpisan v deviznem pravilniku odnosno v plačilnih sporazumih s posameznimi državami. Tako bo imela Narodna banka kontrolo, koliko znašajo obveznosti naših uvoznikov in kako plačujejo naši uvozniki fakture za uvoženo blago. To je zlasti v kirilinskem plačilnem prometu z Nemčijo velike važnosti, ker je bilo že ponovno ugotovljeno, da bi bile naše klirinske terjatve v Nemčiji mnogo manjše, če bi naši uvozniki na klirinski račun v redu poravnali svoje obveznosti in bi potem izvozniki prišli mnogo prej do plačila svojih terjatev. Na naše pritožbe glede stalnega naraščanja nemškega klirinskega dolga so nas Nemci že ponovno opozorili na velike nepravilne obveznosti naših uvoznikov nemškega blaga, ki znatno ovirajo zmanjšanje salda. Zlasti v zadnjem času so naši uvozniki iz Nemčije stalno odlašali s plačilom svojih obveznosti v pričakovanju, da bodo pozneje lahko ceneje kupili marke, kar pa povzroča veliko škodo našemu izvozu kakor tudi izvoznikom samim.

Odlok finančnega ministra uvaja dolžnost predlaganja izjav o načinu plačila carinarnikom o priliki uvoza zaenkrat le pri uvozu blaga iz Nemčije in Francije, odnosno pri blagu, ki izvira iz Nemčije in Francije. Od 21. aprila t. l. naprej bodo torej uvozniki nemškega in francoskega blaga dolžni predlagati carinarnikom o priliki carinjenja gornje izjave o načinu plačevanja. Do 20. t. m. pa so vsi uvozniki francoskega in nemškega blaga dolžni prijaviti Narodni banki stanje svojih obveznosti.

Z. K. D.

Dajte Vašim malčkom za praznike smeha in veselja — predvaja se

Vesela otroška ringaraja

Micky, Silly Mornar in račke.

Gospodarske vesti

— Pogodba s tvrdko Krupo zaradi razširjenja državnih železnic v Zenici je bila te dni podpisana od strane tvrdke Krupp in Industrije železa d. d. v Zenici. Z gradnjo valjarne za velike profile bodo pričeli v avgustu, izvršeno pa mora biti delo do leta 1937.

— Odobrena zaščita. Kmetijsko ministrstvo je odredilo zaščito po uredbi o zaščiti kmetijskih kmetijskih zadrug Hranilnici in posojilnici »Moj dom« r. z. z. o. z. v Ljubljani (odlog plačil za 6 let, od 14. marca t. l. dalje, za dolgove, nastale do 15. julija t. l.; obrestna mera za stare vloge 3%) — Trgovinsko ministrstvo je odobrilo zaščito po odredbi o zaščiti denarnih zavodov Kmetijski posojilnici ljubljanske okolice r. z. z. n. z., in sicer za 6 let za obveznosti nastale do 18. februarja 1935. Obrestna mera za stare vloge znaša 2%. Zavodu je tudi odobrena valorizacija nepremičnin od 4 na 13 milijonov Din.

— Škodove tvornice imajo 26.000 delavcev in nameščencev. Konjunktura, ki se letos kaže v oboroževalni industriji in v vseh sorodnih industrijskih panogah, je imela za posledico tudi povečanje zaposlenosti v Škodovih tvornicah. Po podatkih pravih listov so imele Škodove tvornice ob koncu marca t. l. 26.000 zaposlenih delavcev in nameščencev nasproti 21.500 v začetku leta 1935.

Schichtov RADION pere sam!

Mamica, uči z menoj..

Najlepša dolžnost matere je vzgoja otrok. Prav tako pa mora skrbeti, da je tudi njih perilo vedno čisto. Ali je pa potrebno, da se muči ure in ure in s tem zanemarija svoje otroke? Nikakor ne — kajti danes ima Schichtov Radion, ki brez truda opere perilo. In kako preprosto je to: najprej raztopi Radion v mrzli vodi in ko raztopina s perilom zavre, kuhaj 15 minut. Nato perilo izperi najprej v topli, potem pa še v mrzli vodi — in perilo bo belo kakor sneg.

stvom nekega profesorja strokovnjaka iz Baden Badna.

— Stavbno gibanje. K skupini vil pod Smihelom nasproti kolodvoru, se bo letos pridružila nova vila, ki jo bo gradil rudar g. Vorina po načrtih inž. Savška. Ker bo tudi g. Gerkman gradil novo tovarniško poslopje, bo tudi letos stavbno gibanje zadosti živahno.

— Občni zbor zveze slovenskih zadrug v Ljubljani je sklican za 20. aprila ob 10. uri dopoldne v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Poleg naročil načelstva in nadzorstva, čitanja revizijskega poročila in sklepanja o računskem zaključku bo občni zbor sklepal tudi o dotaliji sanacijskega fonda po uredbi od 23. novembra 1934. Na dnevnem redu so še volitve nadzorstva ter predlogi in resolucije.

— Pogajanja z Madžarsko. Iz Beograda poročajo, da se bo še v mesecu aprilu sestala mešana jugoslovnsko-madžarska komisija, da razpravlja o tekočih vprašanjih trgovinskega prometa med obema državama. Ker imamo z Madžarsko aktivno trgovinsko bilanco gre prizadevanje Madžarske za tem, da bi povečali uvoz madžarskih industrijskih izdelkov, kar bo sedaj po uvedbi uvozne kontrole lažje izvedljivo.

— Pravilnik o potniških pisarnah. Trgovinski minister je predpisal pravilnik o potniških birojih (agencijskih), in sicer na podlagi § 460 zakona o obratih zaradi pravilnega izvajanja § 72. zakona o obratih, odn. čl. 7 in 18, uredbi o pospeševanju turizmu.

— Prvi tranzit češko-slovaškega blaga preko Splita. Te dni je došel v Split prvi transport 3 vagonov češko-slovaškega sladkorja, ki je namenjen za doljni prevoz v Severno Afriko. Blago je bilo vskladščeno v še nedovršenih javnih carinskih skladiščih v Splitu, nakar bo vkrčano na parnik »Metković« zaradi nadaljnje prevoza. Dolej je češko-slovaška izvažala sladkor v Severno Afriko izključno preko Trsta.

— Dobbave. Dne 7. t. m. bo v intendanturi dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofrtna licitacija za dobavljanje mesa ljubljanski garniziji za čas od 1. aprila do 30. septembra t. l. Dne 8. t. m. bo pri vojni-tehničnem zavodu v Kragujevcu ofrtna licitacija za dobavo raznega materiala za avtomobile in motorje in 9 t. m. glede dobave vzmeti. Dne 15. t. m. bo v intendanturi štaba savske divizijske oblasti v Zagrebu ofrtna licitacija za dobavo 13.200 kg kave in 1.100 kg čaja. Za 9. t. m. razpisana licitacija za oddajo triletnega zakupa kolodvorske restavracije v Celju se ne bo vršila.

Borze

8. aprila

Na ljubljanski borzi sta devizi New York in London danes za malenkost popustili, dočim je bil Pariz čvrstejši. V privatnem klirungu so avstrijski šilingi po včerajšnji okrepitvi zopet popustili in so se trgovali po 9,15, angleški funti pa po 250. V zagrebškem privatnem klirungu je bil promet v avstrijskih šilingih po 9,17, v angleških funtih po 250, v grških bonih po 31 in v španskih pesetah po 6,30. Nemški klirinski čeki so bili v Ljubljani zaključeni po 14,05, v Zagrebu po 13,99 in v Beogradu po 13,9153.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je vojna škoda za malenkost popravila in se je trgovala po 357 (v Beogradu po 358,50). Nadalje je bil promet v 4% agrarnih obveznicah po 47,50 in v delnicah PAB po 243.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2971,00 — 2985,60, Berlin 1755,63 — 1769,50, Bruselj 739,18 — 744,24, Curih 1424,22 — 1431,29, London 215,62 — 217,67, New York 433,22 — 436,58, Pariz 288,28 — 289,72, Praha 180,88 — 181,94, Curih, Beograd 7 Pariz 20,2425, London 15,1775, New York 306,625, Bruselj 51,05, Milan 24,25, Madrid 41,9250, Amsterdam 208,60, Berlin 123,45, Dunaj 57, Stockholm 78,25, Oslo 76,25, København 67,75, Praha 12,71, Varšava 57,8250, Atene 2,90, Bukarešta 2,50.

Efekte

Zagreb. Državne vrednote: vojna škoda 357 — 358, 4% agrarne 46,50 — 47, 6% begluške 62 den., 7% invest 80,50 den., 7% Blair 72 — 72,50, 7% Drž. hip. banka 81,50 do 82; delnice: PAB 243 — 247, Trboveljska 125 — 136, Sečeraška Osijek 150 bl. (358,50), za april (358,25) za maj 357,50 — 358,50, 7% invest. 81,75 — 82,50, 7% stabiliz. (84), 6% begluške 66,20 — 66,35 (66,20) 7% Blair 72 — 73, 8% Blair 81,75 — 82,50 (82), Narodna banka 6330 — 6370 (6350), PAB 240 den.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 8. aprila. Začetni tečaji: pšenica: za maj 94,75, za julij 85,25, za sept. 34,25; koruza: za maj 59,625, za julij 59,25, za sept. 58,75.
+ Winnipeg, 8. aprila. Začetni tečaji: pšenica: za maj 80, za julij 80,125, za okt. 81,875.
+ Budimpeštanska terminska borza (8. t. m.). Tendence slaba. Pšenica: za maj 15,82 — 15,83; koruza: za maj 12,53 — 12,55, julij 13,05 — 13,07.
BOMBAZ
+ Liverpool, 7. aprila. Tendence slaba. Zaključni tečaji: za maj 6,03 (prejšnji dan 5,99), za okt. 5,58 (5,56).

+ New York, 7. aprila. Tendence dobro vztrajna. Zaključni tečaji: za maj 11,24 (11,16), za okt. 10,30 (10,24).

Zborovanje češkoslov. novinarjev

V nedeljo so imeli v Pragi češkoslovaški novinarji občni zbor svoje stanovske organizacije. Zborovanje je vodil sindik (predsednik) senator Pichl. Organizacija je imela v preteklem letu 750 članov, poklicnih novinarjev. Prijavilo se je 89 novih članov, sprejetih pa jih je bilo samo 29. Letos si je društvo osnovalo strokovni sekretariat. Za podporo svojim članom je lani izdalo 75.000 Kč, v zadnjih desetih letih pa 565.000 Kč. Sprejet je bil nov pravilnik za podporni fond. Pri volitvah je bil po veliki večini izvoljen stari odbor s sindikom senatorjem Pichlom na čelu.

Slovaški novinarji so povabili svoje češke tovariše, da bi 23. in 24. maja posetili Bratislavo in se udeležili proslave 25-letnice slovaške novinarske organizacije. Z zborovanja sta bila poslana udanostna telegrama prezidentu dr. Masaryku in prezidentu dr. Benešu pozdravna brzojavka pa predsedniku vlade dr. Hodži. Na predlog šefredaktorja Zamykala je bali soglasno sprejeta ta-le pomembna rezolucija:

»Češkoslovaški novinarji, zavedajoč se važnosti dobe, v kateri živimo, zavedajoč se žrtv in trpljenja, ki jih nalaga življenje stotisočim našega naroda, zavedajoč se nevarnosti, ki nam grozi na mednarodnem obzorju, proglašamo brez razlike strank in struj svojo trdno voljo, delovati za ohranjanje svobode in dobrih, izvojevalnih v preteklosti, in za zagotovitev uspešnega razvoja države in naroda v bodočnosti. Apeliramo na vso javnost, da se strnejo vse konstruktivne sile v tem delu, h kateremu se prijavljamo sami, kakor nam to velevala naše poslanstvo in naše tradicije.«

Smotra ilirskih ovčarjev

Vnedeljo je bila v prostorih ljubljanske valesajne smotra ilirskih psov ovčarjev. Smotro je priredil Klub ljubiteljev sportskih psov v Ljubljani. V polni meri je dosegla svoj namen in pokazala, da razpolaga Slovenija že danes, torej po komaj 5 letih sistematične vzreje, z lepim številom tipičnih predstavnikov te lepe domače pasme. Na smotro je bilo pripeljanih 33 ovčarjev, od tega 18 psov in 15 psic. Vsa ovčarja je bil natančno stehant, premerjen in pregledan. Na podlagi skrbne preiskave je dobilo oceno, odlično 10 psov in 2 psic, prav dobro 8 psov in 8 psic, dobro pa 5 psic. Kot vedno, se je odlikovalo tudi pri tej priliki pasma Osoje g. notarija Šinka v škofji Loki. Na smotro je postavila tri lastne pse, ki so dobili vsi odlično oceno, ter tri, v tej psarni vzreje, sedaj v drugih rokah, se nahajajoče živali, od katerih sta bili dve ocenjeni odlično, ena pa prav dobro. Poleg te psarne je treba omeniti psarno šar planina, last g. Grošljeve, ki kaže res vestno in požrtvovalno, zaradi tega pa tudi uspešno delo. Psarna Golovec, last g. ravatelja Pestotnika, in psarna Podgora, last g. dr. Lovrenčiča, pa sta bili prvi, ki sta začeli sistematično rediti tega našega domačega psa in sta tudi na tej smotri predstavili res lepe živali.

Ker je težko dobivati lepe plemenske živali z našega juga, zlasti s šar planine, je treba z razpoložljivim materialom postopati zelo previdno. Lastniki psov so dobili zaradi tega pri tej smotri tudi navodila glede plemenjenja, da bo naraščaj res dober in da bo ta naša lepa, vsaki drugi vsaj enakovredna pasma polagoma izpodrinila in nadomestila tuje, iz inozemstva za drag denar uvažane pse. Ilirski ovčar je naš jugoslovnski pes. Kdor želi imeti res dobrega in zvestega čuvaja in vdanega spremljevalca, ta naj si ga nabavi, Klub ljubiteljev sportskih psov vodi evidenenco vseh legel ter bo vedno lahko preskrbel vsakemu interesentu čistokrvno in lepo žival.

Preden se odločite za nakup

parketov

oglejte si zalogo prvovrstnega materiala pri tvrdki

JOS. R. PUH

LIUBLJANA
Gradaška ul. št. 22. Telefon št. 25-13.
Zahtevajte cenik!

Naravno zdravilo proti debelosti

je znamenita ROGAŠKA SLATINA
DONAT VRELA
Vprašajte Vašega zdravnika!

Reg. pod br. 5309/36

Strategija pri živalih in rastlinah

Vojno ozemlje, kjer divja neprestano boj — Kako je prav za prav z biološko potrebo vojne?

Tisočletja so vojaki vseh narodov nosili pestrobavne uniforme z vsemi mogočimi okraski. Pomislimo samo na bleščeče se šleme konjenikov, na rdeče hlače francoske pehote, na rumene, modre, zelene in še vse mogoče odtenke drugih uniform. Šele med svetovno vojno so se splošno uveljavile bolj skromne in enotne sivkaste ter zelenkaste barve. To je bila ena izmed prvih uslug, ki jih je biološka znanost storila vojni znanosti. Nauk o mikrobi, o zaščitnih barvah v naravi, je postal eden temeljnih naukov modernega vojevanja. Od zavejcev in belih polarnih vedov so se ljudje učili, kako se je treba v barvi prilagoditi okolici, da postaneš vsaj na neko daljavo neviden.

Vedno govorimo o »pokojni naravi«, veselimo se na sprehodih skozi gozd miru in tišini, ki nas obdaja. Kaj radi pozabimo pri tem, da smo zašili v vojno ozemlje, v katerem divja neprestano boj, boj na življenje in smrt, ki terja neprestano žrtve. Z vsakim korakom postajamo mi sami borci proti najmanj zaščitnim stvarim narave, proti rastlinam, ki se morajo tako rekoč boriti na treh frontah za svoje življenje. Človekova noga jim tepta steblo, cvete in liste, v živalskem svetu imajo tisoč sovražnikov, in končno se bore za luč in zrak še med seboj. Krepkejša skuša iztrgati slabotnejšo. Zato pač skriva rastlina svoje najpomembnejše organe, korenine, v zemlji. Tam so še najbolj na varnem. Saj n delajo človeški vojščaki, ki se morajo boriti proti neštevilnim novim orožjem nič drugega. Tudi ti se zatekajo v naročje matere zemlje in si gradijo v njej zaklonišča in jerke.

Celo, kar se tiče strategije, je postala biologija učiteljica ljudem. Marsikateri nauki naših taktikov inajo svoje primere in vzore v naravi o življenju živali. Če trop psov zasleduje kenguruja, si mu skuša izogniti z markiranim begom. V kakšni terenski vboklini, v kakšni majhni gošči ali celo v plitki vodi preganjanja žival nenadoma obstane in se postavi zasledujočim živalim v bran. Če se je približal najhitrejši pes. Sam ne ve, od kod in ka-

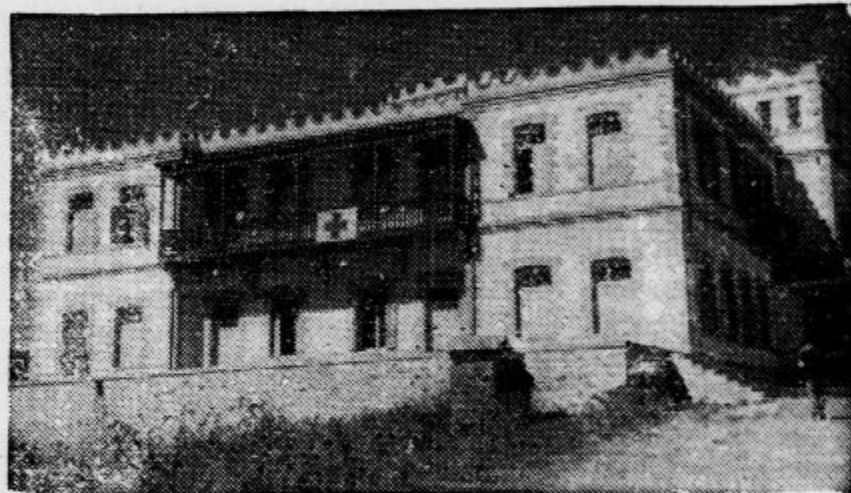
ko, pa ga zadene krepk sunek kratkih, toda močnih kengurjevih sprednjih nog in ga onemogoči. Pridrevi drugi pes in ga zadene ista usoda, tako je tudi z ostalimi, ki ne morejo priteči vsi istočasno. Hitri strategiji umik, ki sili sovražnika do naglega zasledovanja, do nesmotrne razdelitve sil, nato hipni obstoj in udarec po zasledujočemu sovražniku, ki udarca ne pričakuje, to so strategije prevejanosti tudi človeških borcev.

Paviani veljajo med opicami za najbolj strumnejše in najpogumnejše. To nam kaže tudi način njih bojevanja. Če je doživela čreda pavianov napad v ozemlju, ki je zanje neugoden, se bliskovito umakne. Toda nekoliko najmočnejših in najhrabrejših žival ostane na terenu, da bi krile umikajočo se čredo. Dobro pomenjena toča kamnov sprejme pritiskač očega sovražnika, ki je prisiljen, da se ustavi. Tako se nadaljuje ustavljanje njegovega pohoda, dokler ne priteče hiter mlad pavian z vestjo, da je čreda že na varnem. Vsak pametni vojskovodja slabotnejših čet se bo ravnal na umiku tako kakor pavianski strateg.

Če skuša pilot v zračnem boju priti nad svojega nasprotnika, ne dela nič drugega nego to, kar dela škranec, ki ga je napadel krugalj. Mala ptica nima pred roparico nobenega drugega orožja nego krepke peruti, ki jih je narava opremila z vztrajnim mišičevjem. Z njim se vzpenja čedalje višje, dokler roparica ne ustavi zasledovanja. Nenadnega brzega padanja, kroženja v spiralah in vseh drugih umetnih zračnih bitk so se letalci naučili od taktike roparic, kakor je ptičji polet sploh v mnogih ozirih vzor našemu letanju.

Samo v eni točki se razlikuje večni boj v naravi od boja med ljudmi. V naravi velja pravilo, da se uniči najprvo vse, kar je slabotno in bolešno, dočim uničuje človeška vojna najprvo najkrepkejšo in najbolj zdravo moč. Odtod dolgotrajne, težke posledice vseh vojn, zavoljo katerih trpi večina še po več pokolenj. Čeprav je boj v naravi večni boj, vendar ni na njem nič nesmotnega in v svojih učinkih tudi ni nikoli tako grozovit kakor boji, ki jih vodijo ljudje med sabo. Zato je tudi vsako sklicevanje nekih teoretikov na biološko potrebo vojne nezmislno.

Prestolonaslednikova palača

To je palača abesinskega prestolonaslednika Makonena v Hararju. Tudi njo so italijanska letala močno poškodovala pri obmetavanju mesta z bombami

Petorčice

zakonito zaščitene

Kupčija, ki izvrstno nese — Kakšne procese imajo v Ameriki

Odkar ima tudi Evropa svoje četvorke in trojčke v večjem številu, slišimo bolj malo o petorčicah iz Corbeila v kanadski državi Ontario. Od časa do časa se pojavlja-

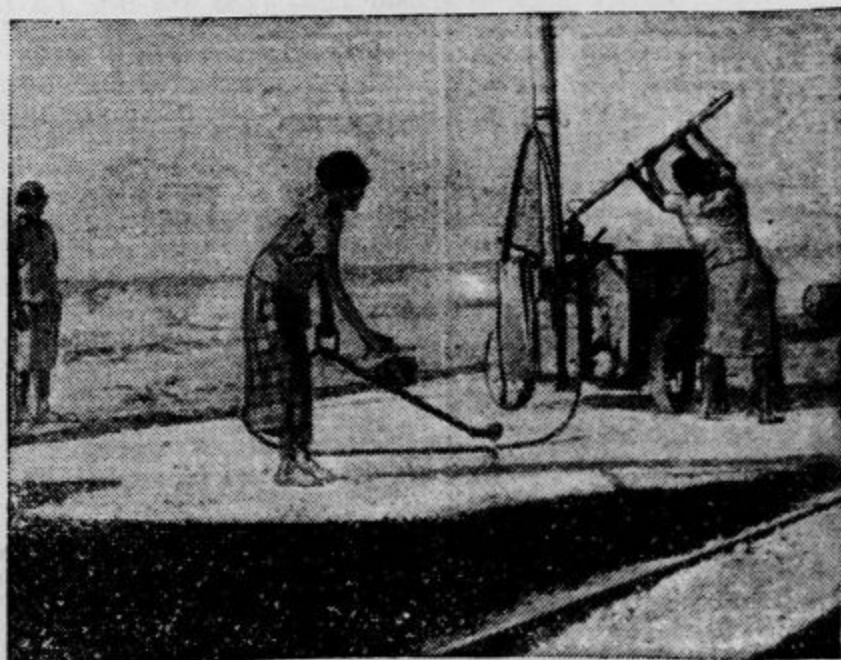
jo njih slike v kanadskem in ameriškem, časih tudi evropskem tisku. Neki koncern plačuje ogromne vsote za te slike. Za to pa ima tudi edino pravico te slike snemati in razpečavati.

V nekoliko dneh pa se bosta morali dve newyorški sodišči baviti s petorčicami in njih zakonito zajamčenimi pravicami. Za božič je imela namreč neka ameriška tovarna igračo idejo, da je izdala lutke petorčice, torej celo serijo teh malih deklic iz Ontario, od Marije preko Ivone, Anete in Emilije do Cecilije. Prodajala je enostavno po pet enako oblečenih lutk skupaj in jih imenovala petorčice iz Ontario. A baš to ime je dalo zastopnikom petorčice povod, da so odločno nastopili. Ime petorčice je namreč zakonito zaščiteno. Kdor prodaja kateri koli predmet, pa naj bo to jed ali za igro, pod tem imenom, mora biti pripravljen na to, da ga bodo prej ali slej pogratihi jurištni zaščitniki malih deklic in mu naložili obutno globo.

Ta zakonita in državna zaščita, ki se je svoj čas izrazila s tem, da je sam angleški kralj sprejel botstvo nad petorčicami, se je v zadnjih mesecih še posebno razširila. Prebivalstvo Corbeila je polagalo na to največjo pažnjo in zastopa mnenje, da ni mogoče storiti nič preveč za zaščito deklic. Končno je to stališče umljivo, kajti Corbeil je postal v nekoliko mesecih veliko, skoraj elegantno mesto s hoteli in kavarnami. Vsak dan se pripelje v to mesto, in to celo pozimi, do 200 avtomobilistov in omnibusov. Petorčice »predvajajo« tujcem vsak dan od 11. do 12. ter od 3. do 4. pop. za veliko šipo. Vse, kar je v zvezi z njimi, je pod državno ali družbeno zaščito. Dr. Dafoe, ki je s svojim neprestanim delom rešil otrokom v dobesednem pomenu življenje, je danes junak Ontario — in ne samo zavoljo petorčice, temveč tudi zavoljo tujeskega prometa, ki ga je pomagal s svojim delom zanesti v ta, od vsega sveta drugače zapuščen kraj.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Nove ceste v južni Abesiniji

Italijanska vojska je na somalskem bojišču začela graditi ceste po evropskem vzorcu in zaposluje pri gradbenih delih domače prebivalstvo

Bolezni v Abesiniji

Prof. C. Schilling iz Berlina našteva v nekem strokovnem medicinskem listu bolezni, s katerimi mora računati zdravnik v Abesiniji. V prvi vrsti so tu obolenja čreva, posebno legar. Ker imajo Abesinci navado, da jedo surovo goveje meso, so trakuje zelo razširjene. Česti infekcijski bolezni sta pegasta in povratna mrzlica, ki ju prenašajo uši. Malaria se pojavlja pred vsem v dolinah, a jo prenašajo tudi v višine. Ker so nasprotja med dnevno in nočno temperaturo velika, so pljučnice zelo pogoste. Zdravnika, ki mu bolnik umre, v Abesiniji prezirajo in bolnikovi sorodniki ga smatrajo za neznaniča.

Tornado v Ameriki

Te dni je obiskal pet ameriških držav na jugu Unije nenavaden močan tornado. Zrtve viharja so obilne. Doslej navajajo poročila 120 smrtnih primerov, tojijo pa se, da jih je mnogo več.

Tornado se je začel pri Alabami v bližini Mississippija. Od tam je vihar naredil skok po zraku in se je dotaknil zemlje šele trideset milj odtoč pri Boonevilleu, kjer je zajel tri osebe in jih usmrtil. V tem kraju je popolnoma opustošil dvajset milj dolgo progo zemlje. Vse hiše v tem pasu so porušene, drevesa izravana, promet onemogočen. Električna ne deluje. Vihar je utisnil hiše kakor skatlice vžgalic. Na ta način je bilo uničenih kakšnih osemsto stanovališč. Gmотно škoda zaradi tornada cenijo na dva milijona dolarjev.

Predor iz Evrope v Afriko

Španski prometni minister Belasco garzon je govoril na seji odbora za zgraditev predora pod Gibraltarsko morsko ožino v prilog tega načrta in je priporočal, da bi se delo čimprej začelo. Načrti, ki jih je izdelal španski polkovnik Jevenois, so že gotovi. Odbor je sklenil, da pozove morinarsko ministrstvo, naj da še enkrat pregledati tla na dnu ožine s pomočjo podmorskih tankov.

Španski običaji

Nameravane reforme v družabnem življenju

Španska levičarska »ljudska fronta« napoveduje velike reforme v socialni organizaciji španskega ljudstva. Predvsem mu hoče popolnoma predrugačiti dosedanje razdelitev življenja.

Mnogi levičarji, ki so živeli v inostranstvu, so opazovali življenje tam in se jim vidi absurdno, da se ministrski uradi v Madridu ne odvarjajo pred 11. dopoldne, da listi zjutraj ne izidejo pred 10., zvečer

pa ne pred 21. uro, da pijejo Španci ob 5. ali 6. popoldne kavo, ob 8. zvečer čaj, da kosijo ob 3. popoldne in večerjajo okrog 10. ali 11. zvečer. »Kakšno življenje morajo imeti igralci?« vzklikajo reformatorji v nekem svojem proglasu. »Gledališča se odpravijo šele ob 11. zvečer, gledalci in igralci ne gredo pred 3. zjutraj spat. Ali je pametno, da se na ta način kršijo naravni zakoni? Ali je to zdravo?«

Portarturski zlati zaklad

Dvanajst milijonov zlatih rubljev v 28 zabojih

V Harbin je prispel te dni 70-letni Rus Aleksandrov, ki trdi, da je edini živ človek, ki ve, kam so med rusko-japonsko vojno zakopali zaklad 12 milijonov zlatih rubljev. Med obleganjem Porta Arturja so ruski častniki sklenili, da bodo blagajno vojaškega poveljstva zakopali v gorah med to trdnjavo in Dairenom. To se je tudi zgodilo. Zlato, vredno 12 milijonov rubljev, so spravili v 28 zabojev. Ko se je vojna končala, sta

ostali samo še dve osebi, ki sta vedeli za kraj, kjer je bil ta zaklad zakopan. Od teh je Aleksandrov baje zvedel svojo skrivnost. Poročajo, da je bil že pred meseci v tistih gorah in se prepričal, da je zaklad še vedno na mestu. Sedaj pa izjavlja, da ne bo nikomur izdal skrivališča, če mu ne omogočijo, da se osebno okoristi z njim. Če mu to ne uspe, tedaj bo vzel svojo skrivnost s seboj v grob.

Med topniškim ognjem

Italijanski topničarji obstreljujejo abesinske postojanke

Hauptmannov pepel

prepeljejo v Nemčijo?

V ponedeljek zvečer so v Ameriki upepelili truplo usmrčenega Bruna Hauptmanna. Pred upepeljivanjem je bila žalna svečanost, ki so se je udeležili Hauptmannova vdova in nekaj pokojnikovih ožjih prijateljev. Pred krematorijem se je zbralo tisoč oseb. Govori se tudi, da bodo Hauptmannov pepel prepeljali v Nemčijo.

Dražba Barthoujeve

zbirke rokopisov

V Parizu se je izvršila javna dražba izvirnih rokopisov iz zbirke umorjenega francoskega državnika Barthouja. Dosegli so za posamezne rokopise prav znatne cene. Tako je šel rokopis Lamartinovega »Jocelyna« za 135.000 frankov, za rokopis »Servitude et grandeur militaires« Alfreda de Vignyja pa so izkupili 140.000 fr.

Nova spomlad —

nova obleka!

Gotovo najlepše vzorce blaga za obleke in plašče za gospode, a tudi po najnižjih cenah je dobiti pri

DRAGO-SCHWAB

LJUBLJANA, ALEKSANDROVA CESTA

Odstavljeni državni predsednik

Španski parlament je nenadoma odstavil dosedanjega predsednika španske republike Alcala Zamoro ter proglasil začasnega predsednika države predsednika parlamenta

Martinez Barria. — Odstavitev Zamoro je delo levičarjev

Radenska
prirodna mineralna voda

mora biti!
posebno sedaj spomladi stalno na Vaši mizi!

Od 15. maja dalje direkten vagon v prelepo Prekijo do Radencev. Odhod ob 7.20 zjutraj iz Ljubljane. Pridite že takoj v maju na spomladansko zdravljenje v Radence!

Belgijski kralj na manevrih

Vse Evrope se je v zadnjem času polotila vojaška vročica. Tukaj vidimo belgijskega kralja Leopolda v trenutku, ko stiska roko častniku na vojaških vežbah belgijske vojske

Angleži na južnem tečaju

Raziskujejo Grahamovo in Hearstovo deželo

V Antarktidi se mudi že leto dni angleška polarna ekspedicija pod vodstvom Johna Rymilla, ki ji je namen raziskovati doslej neznane obrežne predele južne Grahamove dežele in Hearstove dežele. Ta ekspedicija poroča sedaj brezlično o svojih uspehih v zadnjem času.

Skoraj vse preteklo polarno poletje ekspedicija zavoljo besnih viharjev in slabega ledu ni mogla opraviti večjega dela. Tik pred nastopom polarne zime pa ji je vendar uspelo prodreti bolj proti jugu. Njena ladja, motorna jadrnica »Penolo«, je po nekaterih pozvedovalnih poletih z vodnim letalom nadaljevala svojo pot v južna vodovja Grahamove dežele. Dosegla je po 400 km plovbe skoraj 70. vzporednik.

Rymill upa, da bodo prodri še do ledene pregrade, na kateri bodo v prihodnjem polarnem poletju s sanmi preiskali 1400 km neznane obale južnega kontinenta. Z ekspedicijo je doslej vse v redu. Kakor rečeno, namerava ta raziskovati doslej neznane predele obmorske Antarktide. Za tem

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

»Sedaj, ko ste podedovali po svojem starem očetu, mi boste pač vrnili moj denar?«

»Ali vas ni sram, da hočete iz tega žalostnega dogodka kovati svoj kapital?«

ANEKDOTA

Dumas je prišel iz neke družbe, ki ni bila posebno zanimiva. Vprašali so ga, kako je bilo, in je odgovoril: »Če bi me ne bilo zraven, bi se bil zelo dolgočasil.«

VSAK DAN ENA

»Nu, ali je limonada sladka ali kislá gospodična?«
»Everybody's weekly«

Kulturni pregled

Ingoličevi „Lukarji“

Prejeto letos se spominjamo stoletnice prve slovenske povesti. Ciglarjeve »Sreče v nesreči«. V prvem obdobju svojega razvoja je naša pripovedna proza zajemala snov iz dolenske pokrajine; v okolju, ki je imele v tej dobi še mnogo pristnih znakov naše slovenske, naš najstarejši besedni zaklad, naše narodno blago in povsod očitne sledove preteklosti, je skušala naša povest odkriti tipične poteze slovenskega človeka. Zanimivo bi bilo, prikazati literarno geografijo slovenske proze: kako je počasi odkrivala pokrajino za pokrajino in vnašala v naše slovo vedno bolj popolne podobe slovenske zemlje in njenega ljudstva. Tako je slovo vedno bolj popolne podobe slovenske zemlje in njenega ljudstva. Tako je slovo vedno bolj popolne podobe slovenske zemlje in njenega ljudstva.

Zdi se, da zadnje odkriteljske možnosti naše literarne geografije še vedno niso izčrpane. O tem priča obsejni roman Antona Ingoliča »Lukarji« (Maribor 1936. Izdala Tiskovna založba 312 str. v 8). Novi

roman, ki sodi med največje tekste pisateljev mlade generacije, se dogaja na Dravskem polju okrog Ptuja (»Starega mesta«), v vaseh, ki jim je pridelovanje čebule vtisnilo značilni pokrajinski lik in daleč naokoli znano ime Lukarjev. Prijazno ravan obdobjajo z ene strani Slovenske gorice, odkoder ji priteka veselost zidanic in vinskih kleti, z druge, prekodravske strani pa Haloze, za katerimi vstajajo masivni liki zagorskih gor. Z zapada zapira pokrajino modri rob Pohorja. V ta literarno še ne odkriti kraj je Anton Ingolič postavil dejanje svojega romana, čigar prvi del je izhajal lani v »Ljubljanskem zvonu« z naslovom »Zemlja in ljudje«. Tako je postal Ingolič prvi epik teh starih tal, po katerih so nekoč podili svoje konje vojaški vpokojenci iz rimske Poetovione.

Roman »Lukarji« je razdeljen v dva dela, ki ju veže v celoto poleg usodnostnega traka istih oseb tudi razplet istega osrednjega problema. Ločnico med obema deloma tvori časovni presledek osmih let. Dovolj časa, da se v dobi povojnih konjunktur in depresij, političnega iskanja in zbiranja okrog novih gesel izpremenijo nekatere pojavi, ki neizprosno vplivajo na življenje kmečkega ljudstva.

Mladi romanopisec je postavil v žarišče svojega epičnega dela agrarno reformo, pojav, ki je izmed vseh povojnih socialnih izpremenb nemara najbolj segel k semim živcem našega ljudstva. Kakor vse, kar je zvezano z zemljo, je tudi agrarna reforma globoko pretresla siromašno podeželsko ljudstvo in razredila njegov elementarni glad po zemlji. V nji je ljudstvo upravičeno videlo zadnji obracun s feudalizmom in v njih glesih je vzlic vsej njihovi nejesnosti in sprememljivosti vohalo sproščujočo silo enega najstarejših in najosnovnejših uporov: agrarne revolucije. Zaradi vedno večje objudnosti in raznih gospodarskih okoliščin stalno rastoča plast kočarjev in gostavcev je zdaj prvi občutila sveži kvas svoje socialne dinamike.

Anton Ingolič je v romanu »Lukarji« epiko prikazal vse slopnje tega, v bistvu zelo važnega povojnega procesa: od prve delitve graščinske zemlje preko vseh spletk in izmotavanj do zadnje faze, ko se najboljših sadov polovitišarske prenosne polaste podeželski spekulant in vaški plutokralji. Tako se je Ingolič v literarnem obravnavanju tega problema pridružil Mišku Kranjcu. Ko se bo nekoč pisala socialna zgodovina našega naroda, bodo morali pisati seči tudi po literarnih študijah agrarne reforme. Zato je pri presojanju Ingoličevega realističnega romana važno vprašanje, koliko sloni na opazovanju dejanskih razmer in v njih živčnih ljudi. Dokumentarnost zahteva potrdilo objektivnosti. Naj tekoji pripomnim, da ga Ingolič ne bo težko izstaviti. Pri njem ne čulimo vsiljene in vsiljive tendencnosti; njegovi nameni so pošteni. Pri slikanju ljudi iz neposrednih družbenih plasti ne rabi samo dvih barv; ničesar in nikogar ne idealizira in luči pri osebah, ki so mu po svojem mišljenju blizu, ne zakriva njihovih človeških slabosti. Ingolič opisuje, ne poučuje. Ta ugotovitev je potrebna zlasti dandanes, ko nekateri pisatelji v imenu napačno pojmovanega socialnega realizma zmenjujejo proučevanja medrazrednih odnosov z enostransko ideološko propagando.

Prebivalstvo Lukarije sta kmalu po vojni vzemili dve reči: konjunktura v ceni čebule, ki odpira možnosti gospodarskega razmaha in agrarna reforma, ki obeta zemljo kočarjem in gostavcem. Sredi vsega sajenja čebule se vrne na vas zapozneli ruski ujetnik Jernej, ki je aktivno preživel ves veliki prevrat v nekdanji carski deželi. Z njegovim prihodom se začne med Lukarji novo življenje. Zakaj Jernej se z vsem vzgromom primitivnega človeka, ki je okusil nemir prevrata in vsesel vase nekoliko pristno doživetje in gibalna sila njegove notranjosti, poloti agitacije za razdelitev veleposessva stare grofice Mondscheimove. Okoli Jerneja se kaj kmalu zbere nekoliko zanimivih vaških tipov, med njimi organist Drež, ki zлага pobožne pesmi, obenem pa se upira župniku in bori za Jernejeve nove ideje.

Prvi upi, ki jih je vzbudila agrarna reforma, se uresničijo in važnost Jernejevega kroga močno zrase. Ko pa nenadno umre stara grofica Mondscheimova, odpro njeno oporoko in ugotovijo, da je zapustila premoženje bratoma Segula, ki sta sinova njenega okornika, o katerem je vedela, da je nezakonski sin njenega pokojnega brata. Zato se vse vrne na vas zapozneli ruski ujetnik Jernej, ki je aktivno preživel ves veliki prevrat v nekdanji carski deželi. Z njegovim prihodom se začne med Lukarji novo življenje. Zakaj Jernej se z vsem vzgromom primitivnega človeka, ki je okusil nemir prevrata in vsesel vase nekoliko pristno doživetje in gibalna sila njegove notranjosti, poloti agitacije za razdelitev veleposessva stare grofice Mondscheimove. Okoli Jerneja se kaj kmalu zbere nekoliko zanimivih vaških tipov, med njimi organist Drež, ki zлага pobožne pesmi, obenem pa se upira župniku in bori za Jernejeve nove ideje.

mešo poprej žrtve agrarne reforme, postane sinova kar čez noč graščaka, »grofa« in v svojem pavnijskem položaju ovira nadaljnji agrarni reformi. Zena enega izmed bratov je hči vaškega krčmarja, drugi brat pa ima nezakonske otroke s hčerjo veljaka Soka. Tako se vas gospodarsko še bolj razcepi na plast »boljših« in gladno plast bajtarjev in gostavcev. Jernej in njegov somišljenik Blaž se maščujeta in zažgata grad. Njun zločin pa odkrijejo in tako dobi največji vaški upornik Jernej osem let ječe.

V tem času se na vasi marsikaj zgodi. Jerneja zapusti celo žena, hči postane v Zagrebu »pevačica«, trd boj za zemljo in za vsakdanji kruh se nadaljuje. Ko se Jernej vrne in opazi, da je lakomni vaški krčmar do dobrega zmešal vse štrne agrarne reforme, se znova poloti dela. Toda sedaj je že manj zanesen in realnejši v svojih pogledih. Ne uspe mu, da bi bil ustanovitelj gozdno zadrugo in tako izgrajil graščinski gozd iz rok spekulantov. Vzlic pravilnosti obeh deditev, ki sta skupaj z daljino sorodnico pokojne prevzela preostalo življenjaželnost baronica prevzela preostalo graščinsko premoženje, iz izgube gozdne nade in bajtarji in gostavci izgube gozdne nade. Med tem je že zdravljaj prenehala konjunktura čebule, nastopilo je razdobje gospodarske krize. življenje se je poslabšalo. Pri velikem požaru, ki uniči sešiče onih, katerim je razdelitev graščinske zemlje pripomogla do kosa lukovega polja in lastne streme, se ponesreči Jernej, a vaški idealist in skladatelj Drež ubije v naveli splošnega ogorčenja pogorelec, med katerimi je bil tudi on, krčmarja Vršič, ki v njem slutijo krivca požara. Tako se končuje zadnja etapa povojnega boja za zemljo.

V to socialno ogroditve je A. Ingolič postavil življenje Lukarije v vsej njegovi razgibanosti. Pokazal nam je njene ljudi, njihove boje in intimnosti v večji vrsti oseb, izmed katerih naj omenim razen že navedenih lukarskega do Juana »vselega Andreja«, pobožno tolo Nano, ki skriva za svojimi molitvami tajno krvokrunstvo in zločina. Sokovo Polono, Jernejevo ženo Ano, dijakino Terezijo, zapravljenega sladostnika Martina, baronica Lilien. Te in še druge osebe iz lukarske dežele je pisatelj včlenil v nitem kmečkega življenja in jih prikazal zdaj v vsej sproščenosti njihove nature, zdaj v gonjupi odgovodi in bridkem trudu za denar. Opisal je pomladno razpoloženost ob saditvi čebule, veselo sejmarske poti po bližnjih in daljnih mestih, nedeljske zabave v gostinah z običajnimi pretepi in bučne gostije v dobi konjunktur; pa tudi križeva pota s čebulo, ki je izgubila ceno, krute udarce denarne krize in množico tiših novih skrbi.

S P O R T

Naše priprave za olimpiado

Zagreb, 8. aprila. AA. Včeraj je prispel v Zagreb minister za telesno vzgojo dr. Josip Rogič. Ob 18. je imel konferenco s predstavniki Jugoslovenskega olimpijskega odbora, Zveze sportnih zvez s predstavniki vseh sportnih zvez s sedežem v Zagrebu. Predsednik Zveze sportnih zvez dr. Hadži je pojasnil g. ministru stanje našega sporta in zlasti poročal o pripravah za odhod naših tekmovalcev na 11. olimpijado v Berlinu.

Minister dr. Rogič je z zanimanjem sprejel pojasnila in obljubil, da bo storil vse, kar bo v njegovi moči, da bo naše zastopstvo na olimpiadi kar moč dobro. Zastopnike našega sporta je razveselil posebnost izjavo, da je za sodelovanje naših tekmovalcev na berlinski olimpiadi poskrbljeno v proračunu in da bodo potrebni zneski v najkrajšem času izplačani.

Minister dr. Rogič je tudi danes ostal v Zagrebu. Tekom dneva si je ogledal posamezne sportne ustanove.

Vsega 5.— Din

stane ena stava na nogometne tekme pri

„FOSTOK“

BEOGRAD, PASIČEVA 4 — Tel. 20-420 V srečnem slučaju zamorete dobiti kupone! Din 100.000. Zahtevajte brezplačne kupone!

Podružnica »Fostoka« Ljubljana, BEUK KILJAN, Kongresni trg 4 v lokalu Kolb in Predalič.

SPREJMEMO RESNE ZASTOPNIKE.

Izjava JZSS

Z ozirom na vesti v listih o demisijah v upravnem odboru JZSS izjavlja upravni odbor, da so vsi odborniki obdržali svoja mesta, le g. dr. Pavlin je odločil mesto poslovodnega podpredsednika, dokler bo trajalo delo komisije, zadržal pa je mesto v upravnem odboru.

Upravni odbor izjavlja, da je po soglasnem sklepu določena tročlanska komisija, ki naj zbere in preišče vse gradivo v zvezi s pleniško tekmo. Upravni odbor hoče s preiskavo doseči razčiščenje vsega, kar je v zvezi s to tekmo, da zaščiti ugled in razvoj našega zimskega sporta doma in v tujini.

Velikonočni turnir Mladike

Pod pokroviteljstvom predsednika ljubljanske občine g. dr. Adlešiča, priredi SK Mladike. Tekme prične na velikonočno domo na Kodeljevem pokaln timer s sodelovanjem Hermesa, Reke, Slovana in Mladike. Tekme prične na Velikonočno nedeljo dopoldne ob 9.30, finale pa bo ob 15.30. Na sporedu so 4 povrstne tekme, zato vabimo ljubitelje nogometa, da jih posetijo, ker za veliko noč ne bo drugega programa.

Odbor za izvedbo velikonočnega turnirja SK Mladike. Seja odbora bo drevi ob 19.30 v Mladinskem domu na Kodeljevem. Ker se bodo na tekmi izrebovali pari in odobrile propozicije, vabimo delegate sodelujočih klubov, da pridejo na sejo.

STK Moste (nogometna sekcija). Drevi ob 20. članski sestanek. Sestanek je važno radi tekme.

ki starejo današnji kmečki rod pod trdim pritiskom splošnih razmer.

Ingoličevi »Lukarji« so uvaževanja vredno delo naderjenega pripovednika, ki si je s tem romanom izstavil trajno legitimacijo slovenskega pisatelja. Če pomislimo, da je to šele začetek poti, smemo z upravičnim zanimanjem pričakovati nadaljnjih spisov. Nočno po prikriti, da ima roman tudi svoje hibe. Tako je ponekod razvlečen, tu in tam brez energične potrebe obtežen z epizodnimi osebami in prizori; vodilne osebe, ki nosijo težo dejanja, niso v trdnem sorazmerju s poslušalskimi liki. Šibkim stranem konstrukcije bi lahko pristavili še kakšen ugovor glede psihološke karakterizacije oseb in posebej še glede stilistične in jezikovne plasti. Slednja bi zlasti v drugem delu potrebovala še nekoliko blagodejnejše pile.

Vzlic vsemu pa pomeni Ingoličev roman posebej še v sedanjih slabokrvnosti naše izvirne proze resno dejanje, ki obvezuje k nadaljnjemu delu in obeta nove uspehe.

Zapiski

Prva knjiga Prešernovega dela v redakciji prof. dr. Kidriča in v monumentalni izdaji Tiskovne zadruge, je do malega dokončana in pojde takoj po velikonočnih praznikih v knjigozveznico. Založnica nas prosi, da opozorimo na to razveseljivo dejstvo številne subskribente in jim zagotovimo, da bodo imeli prvo knjigo v rokah še ta mesec.

Prof. Osip Sest režira v Beogradu. Te dni je bila v Beogradu premiera igre Velmaria Jankoviča »Državni neprijatelj br. 3.« Predstavo je režiral kot gost prof. Osip Sest. Zanimivo je, da je bil novi komad prvotno izročeno vodstvu teogradske drame, kot delo nekoga španskega dramatika. Pozneje se je izkazalo, da je to Velmar Janković, ki se je bil že prej pri igri »Sreča«, a. d. e. dalje časa skrival za anonimnostjo. Značilno je, da je imela ta igra zaradi misterioznosti z avtorjem izreden uspeh. Novo delo Velmaria Jankoviča »Državni neprijatelj br. 3« je komedija v 12 slikah.

Vladimir Solovjev in slovenski jug. V včeršnjem članku pod tem naslovom je izmed običajnih nerodnosti tiskarskega »krata«, najbolj huda napaka v četrtim odstavku, kjer čitaj, da je Peter Veliki hotel skleniti (ne odkloniti) zvezo z Dubrovnikom in jadranskimi Slovani.

Opereta Josipa Rahe »Pesem ljubeznice« (na besedilo M. Simončiča) je bila ob premieri 5. t. m. in prvi reprizi 7. t. m. lepo sprejeta. Novo glasbeno delo v Ljubljani delujočega kapelnika J. Rahe je režiral ing. Golovin, ki je opravil tudi koreografsko režijo. V novi opereti so nastopile v solističnih vlogah nekatere članice zbora in baleta. Občinstvu so posebno ugajali številni folklorni glasbeni motivi in živahni plesi. Vse kaže, da se je nova domača opereta dobro uveljavila. Strokovno poročilo objavimo po eni naslednjih repriz, ker se naš operno-glasbeni referent mudi na kongresu za glasbeno vzgojo v Prazi.

Ali je to reforma?

Po strokovnih listih je po končani zimski olimpiadi v Garmischu prišlo spet na dan vprašanje ocenjevanja smučskih skokov. Način ocenjevanja v tej disciplini je zdaj res tako nepopoln, da najbrže še dolgo ne bodo prenehali ugovori zoper njega.

Zdaj se je oglasila od nekdaj skupina, ki predlaga namesto treh sodnikov pri skokih kar pet neutrancev, ki naj po dosedanjem sistemu dodeljujejo skakačem točke za oceno. Po končani tekmi naj bi se za vsak skok ertali najboljša in najslabša ocena, po stalih treh pa izračunale točke kakor sedaj s tremi sodniki. Najtehtnejši razlog, ki govori zoper to novost, je pač ta, da je težko zbrati za vsako skakalno prireditev pet dobrih sodnikov, ne glede na to, da zaradi večjega števila sodnikov ni dana nič večja garancija, da nekateri skakalci ne bodo dobili boljših ocen kot so jih zaslužili — s pogojem seveda, če je sodniški zbor sestavljen zanje primerno. Prav tako brez koristi bi bilo tudi javno ocenjevanje po vzorcu drsalnih sportov, ker mora sodnik v glavnem povsod čuvati svojo avtoriteto — bodisi s pritrdjevanjem ali pa ob godenjanju občinstva.

Med kopico raznih predlogov zasluži po vsem tem še največjo pozornost oni, ki se zavzema za »subo« ocenjevanje po metrih in daljavah kakor v lahki atletiki ali plavalnih sportih. »Stoperica« in meter sta najbolj zanesljiva sodnika v sporu pravijo njegovi zagovorniki, če se upošteva, da je treba tudi za smučske sporte predvsem osnovnega znanja, tehnike in skoku le slučaj, da skakač brez sigurnosti in dobre priprave sem in tja srečno prestane daljši skok, bi morda ta rešitev ne bila tako nepopolna kot se zdi na prvi pogled. Na koncu koncev pa je za občinstvo tudi mudi, če mu sodniki namikrat proglasijo za zmagovalca in najboljšega skakač takšnega, ki je po daljavah komaj na tretjem ali še slabšem mestu. Obenem pa je tudi res, da sport ni zaradi publike in je pač treba, da publika prodre v njegove posebnosti. Torej, da ali ne!

Vprašanja ocenjevanja smučskih skokov je v razpravi že precej časa in upajmo, da bo slavna Fisa slednjič le presekala tudi ta gordijski voz — samo v korist skakalnega sporta. Vsekakor moramo sklepati, da bodo pri tem daljave smučskih skokov igrale najmanj tehtno vlogo, kar je prav v bistvu tudi še najbolj pravilno. Seveda pa pri tej odločitvi nihče ne bo smel misliti drugače ni o naši Plancici in drugače o skakalnicah, ki se razvijajo z enakimi — ne samo sportnimi — cilji tudi že drugod po svetu, da celo v domovini Fise in njenih najbližjih predstavnikov.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 16.30 naprej ob vsakem vremenu strogo obvezen trening za prvo moštvo in rezervno.

ZSK Hermes. Seja centralnega odbora bo v petek 10. t. m. ob 19.30 pri Mikliču. Odborniki vabljani.

SK Slova (nogometna sekcija) Redni treningi se vrše ob torkih in četrčkih ob 15. naprej na igrišču Hermesa.

R A D I O

Točne sporede vseh domačih in inozemskih oddajnih postaj od kratkih, normalnih in dolgih valovih najdete v ilustrirani tedenski reviji za radio, gledališče, film »Naš val«. Mesečna naročnina Din 12. Zahtevajte brezplačno in brezplačno na ogled en izvod. Uprava: Ljubljana, Knaljeva ulica 5.

Izvelek iz programa Četrtek, 9. aprila

Ljubljana 12: Orgelski koncert na ploščah. — 12.45: Vreme, poročila. 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Ruske duhovne pesmi na ploščah. — 14: Vreme, torza. — 14.30: Rčna glasba (radio orkester). — 18.40: Pogovori s poslušalci. — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 20: Branje v pisma, nato petje psalmov (ljubl. bogoslovci). — 20.40: Instrumentalni dueti (klavir: gđ. Melita Gnjedza, harmonij: g. Dimitrije Kaškarov). 21.20: Pesmi in spevi (sodelujejo ga. Franja Bernot-Golobova, prof. Marjan Lipovšek in Radio orkester). — 22: Čas, vreme, poročila, spored.

Beograd 18: Nabožna glasba. — 20: Orkestralni in zborovski koncert (Bachove in Händlove skladbe). — Zagreb 12.10: Plošče. 17.15: Pergolese: Stabat Mater. — 20: Bachova masa v h-molu (plošče). — Praga 19.10: Violinske skladbe. — 19.40: Pomladne pesmi. — 20: Zvočna igra. — 21: Orkestralni koncert. — 22.15: Lahka godba. — Varšava 20: Zvočna igra. — 20.30: Koncert zbor. orkestra in solistov. — 23.05: Plošče. — Dunaj 12: Bach in njegovi sodobniki. 16.05: Odlomki iz oratorijev (plošče). — 17.30: Pevski koncert. — 19.30: Cerkevna glasba. — 20.15: Koncert dunajskih filharmonikov. — 22.20: Komorna glasba. — Berlin 18: Komorna glasba in pesmi na ploščah. — 19.15: Nabožna glasba. — 20.10: Orkestralni koncert. 22.30: Tihe melodije. — München 18: Plošče. 19: Prenos iz Stuttgarta. — 20.10: Večer ko. račnic. — 21.30: Odmevi z Visle. — 22.20: »Katedrala«. — 23.20: Liszt: Pastonska kantata. — Stuttgart 18: Orkestralni koncert. — 20.10: Večer Mozartove glasbe. — 23: K. kor Berlin. — 24: Nočni koncert Beethovne glasbe. — Rim 20.35: Nabožna glasba. — 22: Orgelski koncert.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Četrtek, 9. aprila: V času obiskanja. Izven. Cene od 20 Din navzdol.

Veliki petek, 10. aprila: Ob 15. v času obiskanja. Izven. Cene od 14 Din navzdol.

Velika sobota, 11. aprila: zaprto.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Veliki četrtek, 9. aprila: zaprto.

Veliki petek, 10. aprila: zaprto.

Velika sobota, 11. aprila: zaprto.

Iz Ptuja

J.— Smrtna kosa. V ptujski bolnici je po kratki bolezni umrla v cvetu mladosti 25. letna učiteljica gđ. Marica Mlekčeva, sorodnica tukajšnjega učitelja g. Cirila Kafola. Pokojnica je bila splošno priljubljena in v zeta Sokolica. Pokopljejo jo v petek 10. t. m. ob pol 16. na mestnem pokopališču.

J.— Združenje gostilničarjev v Ptuju je imelo te dni redni občni zbor pod predsedstvom g. Mahoriča Franca. Solški nadzornik v pokouju g. Pretner Miroslav kot odposlanec Tujskopremetne zveze je poročal o delovanju Olepševalnega društva, ki dela roko v roki z Združenjem gostilničarjev v razmah tujskega prometa v Ptuj. Iz tajniškega poročila je posneti, da se tudi gostilničarska obrt bori za svoj obstanek. Združenje šteje 178 članov. Gostilničarsko obrt je v minulem letu odložilo pet članov, koncesija za gostilno pa se je dovolila samo ena. Združenje je lani priredilo tudi ser. virni tečaj, ki je dobro uspel. Premoženje združenja izkazuje ob koncu leta čistega 32.611 Din. Zvezni ravnatelj je nato podal obširno poročilo o intenzivnem delovanju zvezne organizacije. Posebno se je bavil s trošarinskimi, davčnim in taksnim vprašanjem. Članarina se je določila na 45 Din za člana na leto. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika g. Mahorič Franc, ostali odbor pa z malenkostnim izpremembami. Na predlog g. Berliča se je izvršila izprememba pravil v toliko, da obsega področje združenja mesto Ptuj in srez ptujski.

Štev. 961/36

RAZGLAS O LICITACIJI

Občina Murska Sobota razpisuje za oddajo gradbenih del za težaška, zidarska, železobetonska, tesarska, krovska, kleparska, mizarska, ključavničarska ter parketarska dela pri gradnji Delavskega doma v Murski Soboti v skrajšanem roku

I. javno pismono ponudbeno licitacijo na dan 27. aprila 1936 ob 11. uri v občinski pisarni v Murski Soboti. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu npravnih stroškov dobivajo med uradnimi urami v občinski pisarni v Murski Soboti.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsote uradnega proračuna, ki znaša za:

1. težaška, zidarska in železobetonska dela	655.608.40 Din
2. tesarska dela	15.000.— Din
3. krovska, kleparska dela	38.632.50 Din
4. mizarska dela	100.440.— Din
5. ključavničarska dela	72.873.— Din
6. parketarska dela	45.682.— Din

Ponudniki morajo položiti 10% kavecijo do 10. ure na dan licitacije pri davčni upravi v Murski Soboti.

Občina Murska Sobota, dne 7. aprila 1936.

V naše hiše
a naš denar

Le naše res domače praške

ADRIA

SIJAJNO ODKRITJE SREDSTVA ZA BELJENJE KOŽE

KEMIK JE POSTAL IZNAJDI TELJ PO SREČNEM NAKLJUČJU

Med eksperimentiranjem v svojem laboratoriju se je neki pariški kemik začudil zaradi neverjetnega učinka »kisikovega belila«, ki se je slučajno razlilo po njegovi roki ter obelilo in omehčalo kožo. Luskine trde kože in pege so izginile, pojavila pa se je sveža, nova in svetla koža, finega

tkiva in bele barve. Ko je bilo to sredstvo preizkušeno na licih velikega števila žena, je postala koža za 3 do 5 njans svetlejša in tako barvanost mehka, kakor na najbolj zavarovanih delih telesa.

Na podlagi izključne koncesije je to »kisikovo belilo« sedaj vsebovano v novi kremi Tokalon, bele barve, ki ni mastna. Krema se vleze v kožo, jo snazi, odstranjuje znojnice in napravi polt prozorno, kakor dolej še ni bilo doseženo z nobenim toaletnim ali kozmetičnim sredstvom. Čeprav vsebuje nova krema Tokalon bele barve »kisikovo belilo«, cena ni bila zvišana. Začnite z uporabo že danes in motrite nagle učinke. Uspeh je gotov, v nasprotnem primeru pa se denar vrne.

ZDRUŽENJE GOSTILNICAJSKIH PODJETIJ V SREZU LOGATECU obvešča svoje člane, da je danes nenadoma dopolnil pozemeljsko življenje njegov ustanovitelj in odbornik, gospod

JOŠKO TOLLAZZI

POSESTNIK IN GOSTILNICAJSKI NA ČEVICIH.

Na zadnji poti bodimo s svojim zvestim tovaršem v petek ob 17. uri. V DOL. LOGATCU, dne 8. aprila 1936.

NACESTVO.

Prežalostni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je danes kot 53 letnik nenadoma zapustil naš predobri in nepozabni soprog, ozi. oče, brat, zet, stric, svak, bratranec, gospod

JOŠKO TOLLAZZI

POSESTNIK, TEGOVEC IN GOSTILNICAJSKI NA ČEVICIH.

V petek ob 17. uri se poslovimo od njega v hiši žalosti in ga sprejmemo na župno pokopališče.

V DOL. LOGATCU, dne 8. aprila 1936.

GLOBOKO ŽALUJOČA SOPROGA Z OTROCI in ostali sorodniki.

H. CVETIN:

Zadnia stran

Misli so se mu spet in spet vračale k temu vprašanju. Kaj, če jo je bil po krivem obdolžil? Zakaj je bil sploh odprl usta? Vsekako le zato, ker ga je bil sum, ki ga je izrekla, toli neizmerno razjaril.

Da mu je bila le zmožna vreči tak strašen sum v oči — — —

Drobni zlati prstan, ki so ga njegovi prsti nevedoma stiskali v žepu, ga je pekel kakor ogenj.

Zdaj je bilo vse končano — vse. Po tem, kar se je biko zgodilo, ni bilo več poti nazaj. Marja je bila zanj izgubljena — tem bolj, ker je mislila, da je izrekel svojo obtožbo samo zato, ker jo je hotel osumiti pred komisijem. On, ki ni niti slutiti, da stoji Remec pred vrati in vleče na uho!

Konec — — — konec!

Predobro je poznal samega sebe. Vedel je, da ne bo nikoli izrekel spravljive besede, ki bi vse pojasnila. Tudi njegov ponos je bil globoko užaljen nad Marjinim sumom.

In nad — Nikoli več mu ne bo podala roke!

Bolesten stek se mu je iztrgal. Šele zdaj ga je popolnoma obhajala zavest, kaj mu je bila Marja. Ni mu bila samo ženska, h kateri ga je vlekle srce — ne, pred vsem mu je bila mirna, pogumna

tovarišica, ki ga je vselej hrabрила, kadar ga je brezupnost njegovega položaja tlačila k domu.

Tako je bilo, dokler ni prišla ameriška dediščina. S to se je bila začela vsa nesreca.

V upanju na svoj dež sta bila zidala gradove v obliki, ki jih je striceva trma le prekmalu porušila. Stric je že od začetka nasprotoval njuni ženitvi — gotovo samo iz muhe — in njegov odgovor zoper razdelitev dediščine jima je bil razdeljal vse lepe sanje.

Mahoma ju je bil vrjel nazaj v negotovo vsakdanje življenje. In onadva, ki sta bila prej tako trdna odločena, da združita svoji usodi za srečne in nesrečne dni, mahoma nista več imela poguma, da bi to storila.

Tako je bilo vse prišlo — in potem se ta umor s svojim strahotnim ožračem dvoma o vsem, kar se je zdelo dotlej dobro in vredno oboževanja.

Če je hotel biti Marko zdaj pošten proti sameu sebi, si je moral priznati, da se več ne razume.

Prav za prav so mu bili vdahnili sum proti Marji tako neznatni indiciji. In potem še snovi v kavarni — tisti čudni namig skrivnostnega tujca — da se mu je mogel zdeti toli pomemben!

A kaj je zdaj pomagalo vse premišljevanje? Prepozno je bilo.

Počasi je vstal, stopil pred zrcalo in si jel z mastjo otirati naličični obraz.

Cez kake četrt ure je končal in se pripravil, da bi zapustil garderobe. Mehanično je segel v žep in se prepirčal, da ima Nadino pismo pri sebi.

Najbolje bi bilo, da bi šel kar zdaj na policijsko predstojstvo — — —

»Pozdravljeni«, je rekel dr. Moravec, ki mu je stopil na hodniku naproti. »Dobro, da vas še najdem! Bal sem se že, da ne bi bili odšli — — —

»In — ?« Markovo vprašanje je bilo kar nevljudno. A v tem trenutku je bil še Boris Moravec več, nego so mogli njegovi živci prenesti.

Koncipient ga je začuden pogledal. »Mar ste pozabili? — Pooblastili za gospoda dr. Šolarja je treba še podpisati. — Ta čas sem imel v mestu nekaj opravkov — in zdaj boste menda utegnili — — —

»Stopite noter!« ga je povabil Marko. »Prej ko je ta reč za menoj, tem bolj.«

Koncipient je bil v tem odprl svojo listnico in vzel iz nje nekaj obrazcev, ki jih je razgrnil po mizi.

»Upam, da mi lahko podpišete pooblastilo tudi v imenu gospodične Labodove — ? Saj je vaša zaročenka.«

»Zdaj ne več!« je kratko odvrnil Marko.

Dr. Moravec je presenečen vzdignil obrvi. Videti je bilo, da bi rad nekaj vprašal, toda igralčev nedostopni obraz mu je zavezal jezik.

»Prav — podpišite torej samo zase! — Prosim, izvolite pazljivo prebrati posamezne točke — in če smem potem prositi za podpis — tu spodaj, na desni — — —

Skoraj pol ure je trajalo, preden je bilo vse v redu.

Ko je dr. Moravec pobiral nato svoje papirje, je Marka zdajci izpreletela misel.

»Saj res, gospod doktor — gospodična Senčarjeva me je prej prosila, naj oddam zanjo neko pismo. Seveda se je do mene le zato obrnila, ker vas ni bilo več dobiti. — Če vam smem zdaj odstopiti naročilo...«

Med tem je bil vzel pismo iz žepa in ga tako položil pred koncipienta, da je ta lahko prebral naslov.

Osuplo je zmajal dr. Moravec z glavo. »Policijskemu komisarju Remcu? — Kaj bi utegnila Nada imeti do njega?«

Marko je skomignil z rameni. »Če bi hoteli oddati to pismo — — gospodični Senčarjevi je veliko do tega, da pride še to popoldne v prave roke!«

»Res mi je žal — se je pobranil koncipient — ali do večera imam še toliko opravkov — — Če bi hoteli biti tako lubežni — — —

Igralec je pokimal. »Seveda! — Kar sem obljubil, tudi storim.«

S temi besedami je vtaknil pismo v stranski žep. Takoj nato je z dr. Moravcem vred odšel iz garderobe.

»Ne zamerite — beži ste, na zid ste se naslonili —« je rekel dr. Moravec zunaj na hodniku. In vzklik Markovemu vlnudnemu upiranju mu je jel z rutico oprhaviti rovak.

»Tako — zdaj se vsa lahko pokažete na cesti«, je nazadnje smeje se poklimal in spravljal rutico v žep.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo ozi, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in žentive se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajate znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismo obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičjoča se malih oglasov, je naslavljaniti na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Naročniki malih oglasov!

Za velikonočno številko »Jutra« je treba naročiti male oglase takoj oz. najkasneje do petka, do 5. ure popoldne, kajti velikonočno »Jutra« bo izšlo, kakor vedno, že v soboto zjutraj.

Oglasni oddelak »Jutra«.

Kam, kam?

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Novodolži

burgundec posebno piten, neovpljan, ržin, cvrtik, vse vrste vina, nudi za praznične gostilne. Tosič, Bledsko, va 15. 9125-18

Za velikonočne praznike

od 10. do 30. aprila se točno vsa vina čez ulico 2 Din ceneje v gostilni pri »Pražu«, Vogova ul. 30. — Priporočite se o dobri kavi, ki je priložna in neravnih dolanjskih in štajerskih vin. Se priporočila gostilničar. Fene Hlač. 9145-38

Službo dobi

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pletilje

na stalno delo, iščem. — Istotako učence za pletenje. K. Šosa, Ljubljana, Mestni trg. 9070-10

Dve blaginjski

spretni, znanstveni, s znanjem, ne pod 30 let, dobita mesto v večjem podjetju. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zanesljiva moč«. 9105-1

Prodajalki

možene stroke, za takoj ali s 15. aprilom, sprejem. Stalna služba v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zanesljivi moč«. 9106-1

Frizerko

zmožno trajne, želene in vodne ondulacije sprejme takoj za izpopačenje salon Kastelle, Tyrševa c. 38. 9107-4

Služkinjo

prilpno, za gospodinjstvo, stalno, zanesljivo, otrokoljubno, sprejem takoj za mesecno Din 100. Traunik, Trebnje, Dolensko. 9101-1

Perfekten knjigovodja

za kontrolno knjigovodstvo celnega leta 1935, dobi mesto pri večjem podjetju. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod »Perfekten knjigovodja«. 9004-1

Kuharja, slaščičarja ter slugo

ki je hroten mizar, sprejme hotel Rokan, Selo na moru, Hrvaška Primorje. 9008-1

Blaginjski

prilpne znanosti, z dobrih pripravljen, štem za takoj v trajno službo. Prednost, ki je večja strojnika in nekaj knjigovodstva. Pobilje: Martin Bodnjanc, Zagreb, Frankopanska ulica št. 32. 9006-4

Trgov. pomočnika

možane stroke, mlajšega, vojaškega prototipa, 8000 kot provizijekega (event. delno fiksnu) potnika za Ljubljano. Podrobnejše ponudbe z navedbo referenc je poslati na A. Zagor, poštni predal 173. 9101-1

Brivskega pomočnika

sprejme takoj za izpopačenje Jakše, brivce, Celje, Sp. Hudinja. 9106-1

Službe išče

Slaščičar dober, samostojen delavec, vojaškega prototipa, 8000 kot provizijekega (event. delno fiksnu) potnika za Ljubljano. Podrobnejše ponudbe z navedbo referenc je poslati na A. Zagor, poštni predal 173. 9101-1

Natakarica

mlajša, poštna, proci takoj zaposlitev v hotelu ali večji restavraciji. Gre tudi za sezono. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 9000-3

Dekle

prilpno in poštno, želi službo kot pomoč gospodinj, najraje v Zagrebu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Poštena št. 9034«. 9102-2

Pekovski pomočnik

mlad in zanesljiv, želi premožni službo, za takoj ali pozneje. Ima tudi svoje odjemale. Najraje bi šel v okolico Ljubljane. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 9102-3

Prodaj

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sadno drevje

visoko in prilpno, agras, ribiz, lepotično grmičevje, japonske dišeče potokne in vsakovrstne rastline, orodja po izredno nizkih cenah radi opustitve vrta. drevoznica Oračaj. Vite. 9006-6

Otroška postelji

v zelo dobrem stanju, na prodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 9005-6

Otroški voziček

lep, malo rabljen, prodaj Viher, Dalmatinska 5/III. 9106-6

Aluminiaste škatle

prilpne za turiste, jelo-vozne roge in nekaj slik, ponem prodaj. Gimco, Tržaška cesta 12. 9107-6

Pridelki

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

500 litrov črline

prodaj. Plačilo sprejem Južnoslovenske Celje. Vrata na ogl. odd. Jutra pod šifro »Izborno vino«. 9007-33

Kolesa

kromirana in ponikljana od 700 Din naprej. Stara kolesa jemljemo v račun. — Nova trgovina, Tyrševa c. 36. 9102-31

Les

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Javor

Kupimo večje množice javorjevih hlobov in plobov. Ponudbe z navedbo kvalitete in cene na ogl. odd. Jutra pod šifro »Javor«. 9006-15

Stroji

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Parni stroj

ležeči, brez kondenzatorja, cilindrični, proizvaj. Brünn-Königsfelder, z razdelovalnikom pare na ventile, učinek 60 KS pri 11 atm. napetosti pare pri vho- du in 80 sabrator na min. potroš. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »S«. 7300-30

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah. Černe. Juvelir. Ljubljana, Wolfova ulica. 9006-6

Kapital

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Informacije

o prodaji in nakupu hranilnih knjižic daje brezplačno koncesionarna trgovina ban. poslov. pisarna, Ljubljana, Beethovnova ul. 14/II, Telefon 35-10. Lastniki hranilnih knjižic in dolžniki, obniti se zasnove na ogl. odd. Jutra. 9009-16

Vloge

članice Zadrzne zveze, kupim po 60%. Ponudbe na podružnico Jutra v Mariboru pod »Denar«. 9000-16

Denar na hranilne vloge

vseh denarnih zavodov, prekrbi takoj. Strogo solidno poslovanje. Bančno komis. pisarno Rudolf Zore Ljubljana, gledališka 12. Telefon 38-10. Priloge znamke. 9107-10

Hranilne vloge

Ljudske posojilnice. Mestna hranilnica in Kmetiči hranilni in posojilni dom, vse v Ljubljani, kupim po primer in otni proti plačilu v gotovini ali iste prevzamem v polnem znesku na »vknjižbo«. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gotovina ali vknjižba«. 9012-16

Hranilne knjižice

Okrajne posojilnice 28.000 in Ljudske hranilnice in posojilnice 30.000, obe v škofiji Loh in Hranilnice in posojilnice na Bledu 50.000, zamenjam za hranilne knjižice kranjskih ali ljubljanskih zavodov. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodna zamenjava«. 9001-46

Hranilne vloge

vseh denarnih zavodov vnovčuje po najvišji ceni, takoj v gotovini. Alojzij Planinšek banjska poslov. pisarna Ljubljana, Beethovnova ul. 14/II, telefon 35-10, ki vam jamči za pravilnost in strogo solidnost v vseh postih. 7470-36

K rentabilnemu podjetju

prilpno s kapitalom do Din 100.000, Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Posojilni partnerji«. 9101-46

Denar

se neloži najbolje in z jamčeno sigurnostjo pri razvitem, manjšem industrijskem podjetju, ki je edino ter brez konkurence v naši državi. Osebo medelovanje z razpoložljivim zneskom pod značko »Dobro jutro 1936« na podružnici Jutra Maribor. 9143-16

Obrt

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dame!

Trajno ondulacijo izvršuje frizerski salon »Frank«, Zeljarska ulica 11, Kozleja, Trnovo. — Priporočila se! 100-30

Moške klobuke

iz domačih izdelka. Vam su lovske ondulacije, pri- dajo v damski salon Engelbert Franchetti, Tyrševa c. 20, naoproti kavarni »Evropa«. 9009-30

Ako želite

imeti dobro trajno, vodno ali želatino ondulacijo, pridite v damski salon Engelbert Franchetti, Tyrševa c. 20, naoproti kavarni »Evropa«. 9009-30

Lokali

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovski lokal

v Kranju, na najpomembnejši lokaciji, priporočila se za izrjo, manufakturo, galan- terijo, galanterijsko telesno, trgovino s kolemi in vsakim stroji, kot so: modno, klobučarsko, tehniško in papirno trgovino, torej vse razen spe- cije in delikatesne trgovine, kar je že v hiši. Posojila daje lastnik: Franc Majdič, industrijski ulica. Vir. p. Dob. Dom. 7384-19

Tovarniški prostori

sredi Celja, za mirnejši obrat, z dvema lokaloma na ulico in trisobnim stanovanjem, oddam takoj v najem. Pojasnila Vajt, Celje, Kralja Petra 29. 9107-19

Posest

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Velik travnik

811 m² primeren za večje stavbišče do katerega sega vodovod in elektro vod ugodno napredaj. Trnovski predmetje. Vprašati: Cesta 29 ok. tobra 9/II — 16. 7784-20

Posestniki

na, vi, parceli in posestev, ne trditve se sami s prodajo, seupajte se meni, pre- pričali se bode o solidno- sti, kakor je mnogo drugih do sodaj. Pristave Franjo, nakup in prodaja nepremie- nim. Ljubljana, Erjavčeva cesta 44. — Telefon 23-81. Naoproti dram. gledališča. 73-20

Stavbna parcela

najugodnejša lega ob Tyr- ševi cesti, napredaj, proti gotovini ali knjižici »Kmetiči« posojilnice Ljubljanske. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »100«. 9012-20

Hišo ali vilo

v Ljubljani, dvo ali več- stanovanjsko, do 300.000 Din kupim. Plačam Din 200.000 takoj, ostanek hipoteka. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lepe sončne lege«. 9134-20

Vrtno zemlje

lepe, prodam takoj več m² v središču mesta. Miroslav Zupan, stavbenik, Vošnjakova 6. 9103-20

Stanovanje

odda

2 sobi s kuhinjo in vsemi pri- kljnostmi. oddam. Tovarniška ulica 27. 9123-31

Stanovanje treh sob

s kopalnico, oddam s 1. ma- jem. Zrinjskega cesta 7/II. 9108-21

Stanovanje treh sob

s kopalnico, oddam takoj. Beethovnova ul. 15/III. 9109-31

Sobo odda

Lepo sobico oddam takoj boljši gospo- dinci. Naslov v vseh posl. Jutra. 9120-33

Prazno sobo

s posebnim vhom, v sre- dini mesta, oddam s 1. ma- jem. Naslov v vseh posl. vseh poslovalnic Jutra. 904-38

Opremljeno sobo

oddam dvema gospodinu, eventualno s hrano. Poljan- ska cesta 12. 9147-33

Razno